КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

на тему:

«Особливості дизайну інтер’єрів дитячих художніх шкіл»

(назва)

Виконала: Блінська Наталія Романівна

(прізвище, ім’я та по батькові повністю)

Київ 2025

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

_____Архітектурний_____
(факультет)
_____Дизайну_____
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
„___” _____2025 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»
___Особливості дизайну інтер’єрів дитячих художніх шкіл____
(назва)

Здобувач
_____Блінська Наталія Романівна_____
(прізвище, ім’я та по батькові повністю)

Я як здобувач вищої освіти КНУБА розумію і підтримую політику закладу з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____022 Дизайн_____
(спеціальність)
_____Середовищний і промисловий дизайн
(освітня програма)
Група ДНм-24_____

Керівники: к.т.н., доцент Пилипчук О. Д.,
доцент Прокопов О.В.
(прізвище та ініціали)
_____
(вчене звання, науковий ступінь)
Рецензент_____
(прізвище та ініціали)
_____
(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

Київ 2025 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: __архітектурний_____
Випускова кафедра:____Дизайну_____
Ступінь вищої освіти: магістр
Спеціальність:_____022 «Дизайн»_____
Освітня програма:_____Середовищний і промисловий дизайн_____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
„___” _____2025 року

З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

_____Блінська Наталія Романівна_____
(прізвище, ім’я та по батькові здобувача)

1. Тема роботи __ Особливості дизайну інтер’єрів дитячих художніх шкіл___
_____
_____
затверджена наказом ректора КНУБА № 1753/19/25 від « 16 » 10 2025 року

2. Керівник роботи
Пилипчук Оксана Дмитрівна , доцент, кандидат технічних наук
_____
(прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Термін подання здобувачем роботи до захисту_____

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІНТЕР’ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ;
Р. 2. ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ;
Р. 3. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕР’ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ;
Р. 4. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ДИЗАЙНУ ІНТЕР’ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ (НА ПРИКЛАДІ ДИТЯЧОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ В МІСТІ ПЕРЕЯСЛАВ);
Р. 5. РОЗРОБКА ДИЗАЙНЕРСЬКОГО РІШЕННЯ ЕЛЕМЕНТУ ОБЛАДНАННЯ ДИТЯЧОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ

5. Графічний матеріал за розділами

Р. 1. Матеріали теоретичної частини наукової роботи

Р. 2. Матеріали теоретичної частини наукової роботи

Р. 3. Матеріали теоретичної частини наукової роботи

Р. 4. Вихідні дані, планування та візуалізації власної розробки інтер'єру

Р. 5. Креслення та візуалізації власної розробки крісла

6. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	Підпис
Розділ 1.	-		
Розділ 2.	-		
Розділ 3.	-		
Розділ 4.	-		
Розділ 5	-		

7. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	15.09.25-06.10.25
Розділ 2.	06.10.25-17.10.25
Розділ 3.	20.10.25-31.10.25
Розділ 4.	03.11.25-21.11.25
Розділ 5.	24.11.25-05.12.25
Остаточне оформлення роботи	
Направлення роботи на перевірку на плагіат	10-11.12.25
Попередній захист роботи на кафедрі	17.12.25
Захист роботи перед ЕК	23-24.12.2025

9. Дата видачі завдання _____15.09.2025_____

Керівник	_____	Пилипчук О. Д.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Керівник	_____	Прокопов О. В.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
Здобувач	_____	Блінська Н. Р.
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП……6

РОЗДІЛ І. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ

1.1 Передумови формування та еволюція інтер'єрів та обладнання дитячих художніх шкіл ……..12

1.2. Аналіз вітчизняних прикладів дизайну художніх шкіл……... 16

1.3. Аналіз закордонних прикладів дизайну художніх шкіл …….. 23

ВИСНОВКИ ПО РОЗДІЛУ І…….... 29

РОЗДІЛ ІІ. ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ

2.1. Науково-теоретичні основи формування середовища дитячих художніх шкіл……31

2.2. Нормативна база проєктування дизайну приміщень художніх шкіл……...32

2.3. Методологія та підхід до дослідження …… .34

2.4 Ергономічні та психологічні вимоги до дизайну інтер'єрів художніх шкіл .35

2.5. Рекомендації щодо функціональної організації простору для творчості Та навчання ……..……39

ВИСНОВКИ ПО РОЗДІЛУ ІІ……..41

РОЗДІЛ ІІІ. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ

3.1. Функційно-естетичні аспекти організації навчального простору дитячих художніх шкіл…….....43

3.2. Дослідження сучасних тенденцій в дизайні інтер'єрів дитячих художніх шкіл ……51

3.3. Відповідність інтер'єрних рішень художніх шкіл принципам сучасного дизайн-проєктування…….56

3.4. Реалізація принципів ергономіки та універсального дизайну в інтер'єрах дитячих художніх шкіл……58

3.5. Інклюзивність та безпечність простору як детермінанти сучасного дизайн-проєктування…….59
ВИСНОВКИ ПО РОЗДІЛУ ІІІ…….61

РОЗДІЛ IV. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ (НА ПРИКЛАДІ ДИТЯЧОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ В МІСТІ ПЕРЕЯСЛАВ)

4.1. Вихідні дані для проєктування та концепція дизайну навчальних приміщень……...62
4.2. Функціонально-планувальна та об'ємно-просторова організація класів ДХШ……67

4.3. Композиція та формування художнього образу інтер'єрів дитячої художньої школи……..72

ВИСНОВКИ ПО РОЗДІЛУ IV…… 77

РОЗДІЛ V. РОЗРОБКА ДИЗАЙНЕРСЬКОГО РІШЕННЯ ЕЛЕМЕНТУ ОБЛАДНАННЯ ДИТЯЧОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ

5.1. Прототипи обладнання інтер'єру дитячого художнього класу ……78

5.2. Ергономічні та конструктивні характеристики об'єкту……..81

5.3. Колористичні та декоративні рішення обладнання інтер'єру……85

ВИСНОВОК ПО РОЗДІЛУ V……..88

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ……....90

СПИСОК ДЖЕРЕЛ……91

ДОДАТКИ……95

ВСТУП

Дизайн інтер'єру в закладах освіти відіграє важливу роль у формуванні правильного простору. Він напряму впливає на фізичний та психологічний стан людини, особливо якщо постійними відвідувачами є діти. Діти душе швидко і різко можуть реагувати на простір, що у подальшому може призвести до зриву уроків, відволікання від навчання чи навіть прояв активної агресії. Ці дії можуть призвести до того що найголовнішу функцію яку має виконувати заклад освіти буде порушено, а саме проведення уроків, майстер класів чи виховних годин. Дизайн закладів освіти, особливо позашкільної, має вирішувати декілька питань. Перше це спроєктувати такий простір, який вміщуватиме усі необхідні зони, які відповідатимуть за ряд функцій. Грамотне зонування сприятиме правильній організації простору, де будуть вирішення усі дії так щоб не заважати одне одному і щоб все було грамотно і органічно зроблено. Після зонування правильне і грамотне планування простору де будуть враховані кількість повчальних місць зона викладача і розміщення необхідних приладів. Після правильного планування, оформлюється дизайн простору який має відповідати усім функціональним, ергономічним та експлуатаційним властивостям. Також відображати високі естетичні і візуально привабливі рішення. У першу чергу візуально- дизайн навчального простору не має відволікати дітей від слухання чи перегляду навчального матеріалу, але в той же час тримати дітей у фокусі уваги і глибокій концентрації до навчального матеріалу. Спонукати у дітей активно мислити і пропонувати цікаві ідеї. Важливо також передбачити, якщо це класи мичтецтва чи живопису, щоб було гарне природнє освітлення і доповнити його грамотно спроєктованим штучним освітленням, адже це дуже важливо особливо для дітей і для тих класів де висока зорова концентрація.

У практичній частині цієї роботи будуть розглядатися класи, а саме начальні класи дитячої художньої школи. Оскільки цей заклад призначений саме для дітей, складність та високі вимоги до дизайну зростають. До того ж такі заклади є позашкільною освітою, що вказує на те що потрібно розробити такий дизайн який стимулюватиме і підтримуватиме інтерес до начання в кінці дня. Але

дотримуючись того, що дизайн не має відволікати чи бути занадто яскравим чи наповненим різноманітними деталями, а навпаки тримати концентрацію дітей на навчальному матеріалі, чи начальною роботою.

Актуальність теми полягає у тому, що діти- це не від'ємна частина будь-якої сім'ї, народу і держави. Діти- це майбутнє нашого світу та України. Вони є можливістю і надією для кращого і світлого майбутнього нашого суспільства і народу. Тому важливо забезпечити їх кращою освітою і підтримкою, дати можливість для розвитку і проявленню творчих здібностей. Це все потрібне для того, щоб вони могли вирости активними та успішними громадянами країни, що уміють аналізувати, грамотно виражати свої думки, і з легкістю долати перешкоди на шляху. У наш час дітям важливо відволікатися від новин, що заполонили простори інтернету. Тому мистецькі простори це гарний варіант, проведення вільного часу для дітей. Мистецтво має вплив на різні сфери людського життя. Воно допомагає виражати власну ідентичність, творчі здібності, самовираженість, емоційну стійкість до різних ситуацій. Така майстерність розвиває відчуття уяви і моторики, покращує пам'ять і концентрацію. Окрім того мистецтво може стимулювати емоційний розвиток дітей, допомагаючи їм виражати свої емоції через творчість. Ці всі якості є важливим фактором для формування зрілої особистості. Адже діти- це наше майбутнє, майбутні вчителі , митці, доктори наук та правлячі верхівки. Вкладання в дітей це вкладання в державу та її майбутнє.

Постановка проблематики Дане дослідження присвячене детальному аналізу особливостей формування дизайну інтер'єрів навчальних класів дитячих художніх шкіл, спроєктованих із урахуванням принципу мобільності. Такі простори мають забезпечувати можливість легкого перепланування класу відповідно до різних навчальних чи творчих завдань. Особлива увага приділяється створенню простору, який сприятиме зручній комунікації між викладачем і учнем, адже саме класи творчості повинні формувати середовище для ефективної взаємодії та розвитку.

Метою даної роботи є дослідження трансформації розроблення дизайну дитячих художніх шкіл, що стимулюватиме дітей до творчості та забезпечить комфорт під час тривалого творчого процесу. Дослідити особливості проектування

інтер’єрів дитячих мистецьких шкіл. Дізнатися чим інтер’єри звичайних закладів освіти можуть відрізнятися від мистецьких.

Розробити дизайн інтер’єру, який буде відповідати усім вимогам проєктування дитячих просторів і відповідати функціональним і естетичними вимогам.

В роботі визначені наступні завдання:

У межах даної магістерської роботи передбачено реалізацію комплексу теоретичних та практичних завдань, спрямованих на всебічне вивчення особливостей формування дизайну навчальних інтер’єрів. Основні завдання полягають у наступному:

- Вивчити і проаналізувати особливості проєктування дитячих художных шкіл
- Здійснити дослідження особливості принципів організації навчального простору у вищих закладах освіти та визначити чинники, що впливають на ефективність навчального процесу.
- Проаналізувати історичні етапи розвитку інтер’єрів освітніх установ в Україні та за кордоном, визначити основні тенденції їх трансформації під впливом соціально-культурних, економічних і технологічних процесів.
- Провести узагальнення наукових джерел і теоретичних напрацювань, присвячених проблематиці сучасного освітнього простору, визначити методологічні підходи до його проєктування.
- Проаналізувати ергономічні аспекти дизайну освітніх дитячих приміщень, зокрема вибір меблів, обладнання, параметри проходів і зон активності користувачів.
- Дослідити вплив дизайнерських рішень на психологічний стан дітей і викладачів, з’ясувати роль інтер’єру у формуванні комфортного середовища навчання.
- Сформулювати практичні рекомендації щодо вдосконалення організації навчального простору з урахуванням виявлених недоліків.
- Запропонувати оновлений склад обладнання й меблювання з урахуванням принципів ергономіки, функціональності та естетики.

Об'єктом дослідження є дизайн інтер'єру дитячих художніх шкіл.

Предмет дослідження є особливості проектування дизайну інтер'єрів дитячих художніх шкіл.

Методологія дослідження. У процесі виконання магістерської роботи застосовано комплекс теоретичних та практичних методів, що забезпечили всебічне вивчення особливостей проєктування інтер'єру дитячих художніх шкіл.

1. Пошук інформації.

Цей метод полягає на систематичному зборі теоретичних і практичних матеріалів, необхідних для формування наукового та практичного підґрунтя дослідження. Він охоплював вивчення загальних принципів дизайну, організації навчальних просторів, а також аналіз конкретних вітчизняних і зарубіжних проєктів дитячих творчих студій і художніх шкіл.

2. Аналіз даних.

Метод передбачає критичну оцінку та систематизацію отриманих матеріалів, виділення ключових тенденцій і факторів, що впливають на ефективність освітнього простору. Аналіз дав змогу структурувати інформацію та виділити елементи, важливі для створення комфортного і функціонального інтер'єру.

3. Синтез даних.

На цьому етапі здійснюється інтеграція отриманих теоретичних і практичних матеріалів для формування власних висновків і рекомендацій. Синтез дозволяє встановити взаємозв'язки між різними аспектами проєктування та закласти основу для розробки оптимальних дизайнерських рішень.

4. Дослідження об'єкта.

Полягає у безпосередньому вивченні конкретного простору - приміщень дитячої художньої школи. Дослідження охоплює аналіз архітектурно-планувальних, технічних і візуально-естетичних характеристик приміщень, що визначають можливості для функціонального та естетичного вдосконалення інтер'єру.

5. Синтез проєктних рішень.

Цей метод передбачає розробку власних дизайнерських пропозицій на основі проведеного аналізу та теоретичних висновків. Запропоновані рішення спрямовані

на створення мобільного, ергономічного та натхненного середовища для творчого розвитку дітей, що відвідують художню школу.

Наукова новизна роботи полягає у:

Уперше: вивчення та дослідження питань особливості проєктуванні дитячих художніх шкіл.

Поглиблено та отримано подальший розвиток:

-Визначення конкретних особливостей проєктування дитячих художніх шкіл, а саме:

1. Функціональне зонування приміщень
2. Гнучкість і мобільність меблів
3. Оптимальне освітлення
4. Колірне середовище
6. Інтеграція технологій
7. Безпека та ергономіка
8. Розвиток самостійності та творчої активності

База джерел інформації:

У процесі виконання магістерського дослідження використано різноманітні інформаційні джерела, які формують теоретичну, практичну та аналітичну основу роботи.

1. Наукова та науково-методична література.

Ці матеріали становлять головний теоретичний фундамент дослідження. На їх основі визначається термінологічний апарат, який використовується при аналізі сучасних підходів до проєктування інтер'єрів навчальних і творчих просторів. До цієї групи джерел належать праці з теорії дизайну, ергономіки, педагогіки та архітектурного проєктування.

2. Кваліфікаційні роботи, монографії та наукові публікації. Магістерські та кандидатські дисертації, збірники конференцій і наукові статті слугують додатковими джерелами, що дозволяють простежити тенденції розвитку дизайну освітніх середовищ. Вони містять як практичні приклади реалізованих проєктів, так і аналітичні підходи до формування простору.

3. Електронні джерела інформації.

Інтернет-ресурси виступають важливим інструментом пошуку актуальних матеріалів, зокрема цифрових бібліотек, онлайн-журналів та платформ з публікаціями з архітектури і дизайну. Однак використання таких джерел супроводжується критичною перевіркою достовірності даних, щоб уникнути неточностей і неперевіреної інформації.

4. Матеріали архітектурних і дизайнерських компаній.

З огляду на практичну спрямованість дослідження, важливим елементом інформаційної бази є аналіз діяльності сучасних студій архітектури та дизайну. Особливу увагу приділено компаніям, що мають досвід проєктування навчальних і творчих просторів. Вивчення їхніх реалізованих рішень, методів планування й підходів до створення інтер'єрів дозволяє глибше зрозуміти професійні принципи формування середовища для дітей.

Апробація результатів роботи:

Блінська Н.Р., Пилипчук О.Д. КОЛІРНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ. Програма та тези доповідей. Архітектура, Будівництво, Дизайн: Виробництво, Інформатизація, Менеджмент: Міжнародний науково-технічний форум (24-25 листопада 2025 р., м. Київ). Київ: Видавництво Ліра-К, 2025. С.407-408.

Блінська Н.Р., Пилипчук О.Д. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ. Програма та тези доповідей. Архітектура, Будівництво, Дизайн: Виробництво, Інформатизація, Менеджмент: Міжнародний науково-технічний форум (24-25 листопада 2025 р., м. Київ). Київ: Видавництво Ліра-К, 2025. С.409-410.

Обсяг та структура роботи: структурно магістерська робота складається зі вступу, п'яти розділів, серед яких три присвячено теоретичному аналізу та практичним аспектам проєктування. Кожен розділ завершується висновками, що узагальнюють результати проведеного дослідження. До роботи також включено список використаних джерел і додатки, які містять графічні матеріали та допоміжні теоретичні відомості.

РОЗДІЛ І. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ

1.1 Передумови формування та еволюція інтер'єрів та обладнання дитячих художніх шкіл.

Прагнення дітей до творчості, малюнку, живопису спонукало створення таких просторів де дітям було б легко творити і навчатися. Це бажання у дітей зявилося ще за довго до появи спеціалізованихшкіл живопису. Малювання- це одно з найкращих форм самовираження дитини, це розуміння форми, пропорцій, кольору. За допомогою таких дій діти швидше і краще пізнають цей світ його особливості і закономірності. І якщо у дитини є хист і тяга до творчості а саме у художньому мистецтві їй необхідно далі розвиватися і вчитися і тому продумані дизайни інтерєру художніх класів є необхідними. За довго до сьогодення такі процеси підтримували дорослі. Спочатку це були індивідульні заняття, подібних до тих які мав Тарас Григорович Шевченко зі своїм наставником в селі Тарасівці [1]. А пізніше формувалися групи з людей які вже відвідували гуртки, студії, навчальні класи.

Поступово такі дії спонукали потребу у створенні спеціалізованих і облаштованих необхідним інвентарем класів, які будуть адаптовані під творчу діяльність дітей. З розвитком художньої освіти, виникла необхідність у середовищі, яке б сприяло для того щоб відкривати і розвивати творчий потенціал у дітей, формувати естетичний смак, відчуття прекрасного.

Перші спроби осмисленого підходу до дизайну навчальних художніх приміщень можна побачити у Віденській дитячій художній школі Франца Чіжека (Franz Čizek) на початку XX століття. Вона перетворилася на осередок міжнародного руху, спрямованого на реформування художньої освіти. Її новаторський підхід базувався на переконанні, що дитяча творчість - це самобутнє мистецтво, а не лише перший етап у становленні «дорослого» митця. Чижик підкреслював, що у кожній дитині вже закладено справжнього художника. Приміщення його студії було організоване вільно, без жорстких обмежень: столи розташовувалися довільно, на стінах виставлялися дитячі роботи.

Метою життя Франца Ціжека було забезпечення вільного, як фінансово, так і психологічно, студійного середовища, де діти могли б насолоджуватися творчим процесом і самопізнанням [5]. Посилання на Рис. 1.1.1

Рис. 1.1.1 Франц Ціжек викладає у початковій школі 1920 р.,
URL: https://archive.nsead.org/gallery/

Схожі принципи розвивалися і в Баугаузі в школі, де особливістю було обєднати мистецтво, архітектуру і дизайн середовища. Хоча ця школа була орієнтована більше на дорослих студентів, але саме там зародилося концепція єдності простору і творчості, що згодом стало застосовуватися у дитячих мистецьких студіях [9].

У середині XX століття з'явилися художні школи з ретельно продуманими інтер'єрами, де особлива увага приділялася природному освітленню, гнучкому плануванню та ергономіці. Зокрема, у скандинавських країнах - Данії, Швеції та Фінляндії - дитячі мистецькі заклади почали будувати з натуральних матеріалів, таких як дерево та текстиль, використовуючи м'які кольори для створення теплої, надихаючої на творчість атмосфери,

В Україні перші спеціалізовані дитячі художні школи почали з'являтися у 1930-х роках, переважно у великих містах, таких як Київ, Харків та Львів. На початку їхня діяльність була орієнтована насамперед на забезпечення базових умов для занять малюванням і живописом- приміщення часто адаптувалися з наявних кімнат у будинках культури, школах або гуртках, і дизайн інтер'єру не завжди продумувався ретельно[4].

Лише в 1960–1980-х роках поступово формуються принципи організації простору, які враховували потреби дитячого творчого процесу.

Основними вимогами до інтер'єру ставали:

- Зонування приміщення: організація окремих функціональних зон для різних видів художньої діяльності, таких як малювання, живопис, графіка та скульптура.
- Природне освітлення: передбачення великих вікон або світлових ліхтарів для забезпечення рівномірного та комфортного освітлення, що мінімізує появу тіней на робочих поверхнях.
- Простір для експозицій: облаштування стін, стендів та інших демонстраційних поверхонь для експонування робіт учнів, що сприяє мотивації та формуванню творчої атмосфери.
- Гнучкість розташування меблів: застосування легких мольбертів, столів і стільців, що дозволяють швидко змінювати конфігурацію простору відповідно до потреб конкретного заняття.
- Системи зберігання матеріалів: використання спеціалізованих шаф, стелажів і контейнерних систем для організованого зберігання фарб, пензлів, паперу та інших художніх матеріалів, що забезпечує швидку підготовку приміщення до нових занять.
- Колористичне рішення: переважання світлих і нейтральних тонів на стінах для оптимального сприйняття кольору робіт, з додаванням яскравих акцентів на стендах та декоративних елементах для стимуляції творчого процесу.
- Практичність та легкість прибирання: вибір покриттів підлоги та матеріалів меблів з урахуванням простоти очищення, особливо у приміщеннях для живопису та скульптури.

У другій половині XX століття починає усвідомлюватися значення психологічного впливу навчального простору на дітей: інтер'єри стають «дружніми» та безпечними, з мінімальним декоративним навантаженням, достатньою кількістю робочих поверхонь і можливістю організації як індивідуальної, так і групової діяльності.

Львівська дитяча художня школа імені О. Новаківського застосовувала принцип зонування: одні приміщення були призначені для роботи з графікою, інші- для живопису та акварелі, що дозволяло одночасно проводити заняття з різними техніками без перешкод.

У Київській дитячій художній школі №5 у 1970-х роках використовували світлі високі стіни для демонстрації робіт учнів, мобільні мольберти, широкі проходи між робочими зонами та освітлення, що максимально імітувало природне світло [4].

Отже, навіть у радянський період інтер'єрна культура дитячих художніх шкіл в Україні розвивалася у напрямку створення функціонального, гнучкого та психологічно комфортного середовища, яке враховувало освітні та творчі потреби дітей. Сучасні тенденції в дизайні таких шкіл спрямовані на гнучкість, ергономіку, естетичну привабливість та інтеграцію національної художньої традиції у простір навчання. Посилання на Рис. 1.1.2.

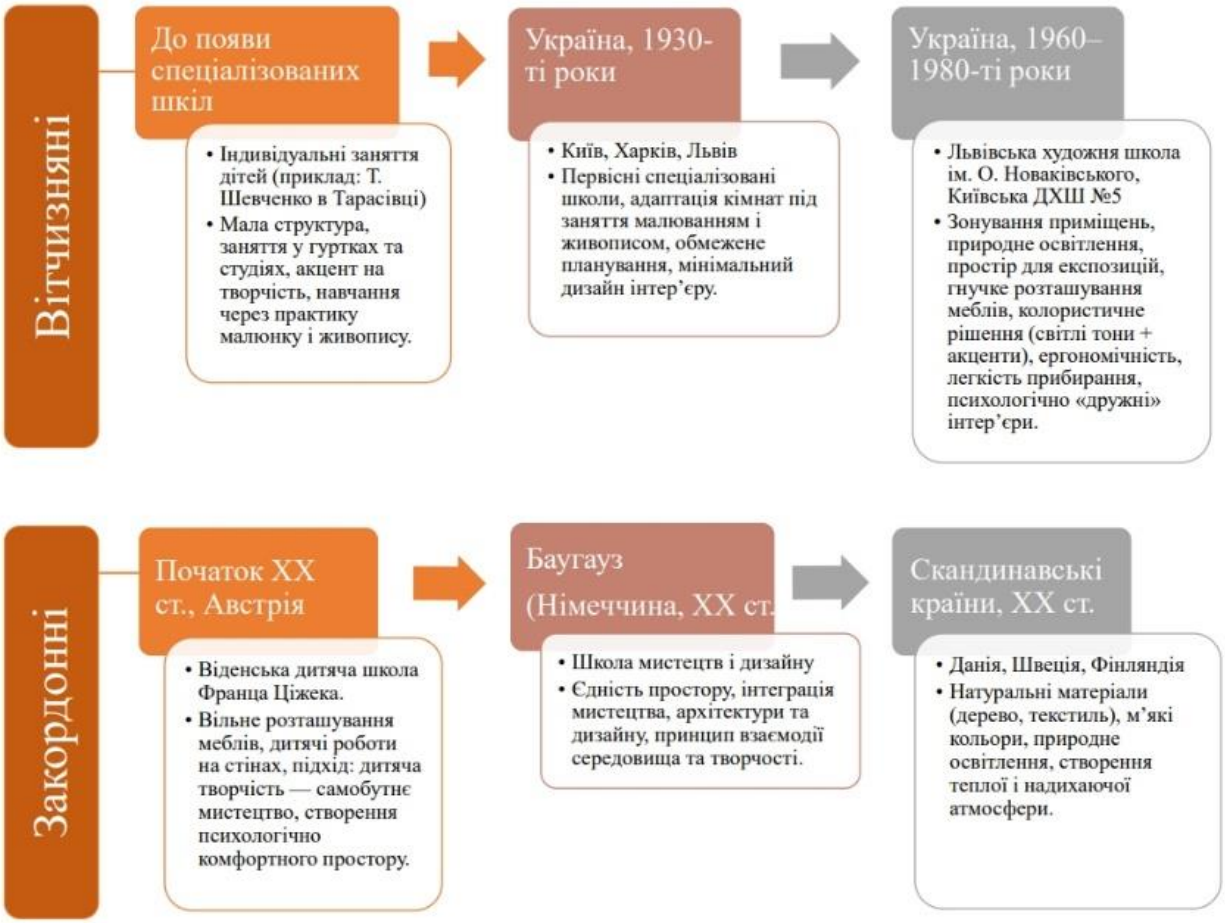

Рис 1.1.2. Історія формування інтер'єрів вітчизняних та закордонних дитячих художніх шкіл (розроблено автором)

1.2. Аналіз вітчизняних прикладів дизайну приміщень дитячих художніх шкіл

Під аналіз взято декілька прикладів українських дитячих художніх просторів. Оскільки більшість таких шкіл є приватними, саме у них можна розглянути цікаві рішення в дизайні інтер’єру. Саме державні школи такого призначення трохи відстають від сучасних тенденцій, більшість з них мають ще застарілі простори, як спадок радянського союзу. Посилання на Рис. 1.2.1., Рисунок 1.2.2.

Рис.1.2.1 Інтер'єр майстерні Художня студія Лілії Степанівни, м. Дніпро, URL: https://stepanova.studio/

Рис. 1.2.2 Інтер'єр рецепції Художня студія Лілія Степанівни, м. Дніпро, URL: https://stepanova.studio/

З метою аналізу інтер’єру художньої школи як цілісного середовища було визначено основні складові його формування та охарактеризовано їх функціональні й естетичні особливості. Основні результати подано в таблиці 1.2.1.

Таблиця 1.2.1

Основні складові інтер’єру художньої студії Лілії Степанівни

Складова інтер’єру	**Характеристика**
Просторове планування і світло	Великі вікна забезпечують природне освітлення та комфортні умови роботи протягом дня.
Матеріали та текстури	Натуральні матеріали - дерево, камінь, метал. Теплі фактури створюють атмосферу затишку і стимулюють творчий настрій.
Меблі та організація простору	Мінімалістичні, функціональні меблі - столи, мольберти, полички. Відкриті полиці сприяють зручному зберіганню матеріалів.
Колірна гамма	Теплі нейтральні відтінки - бежевий, пісочний, білий. Вони створюють спокійну атмосферу та не відволікають від творчості
Виставкові зони	Простір для експонування робіт - мінімалістичні рами, добре освітлення, вільний простір для огляду.
Технічне оснащення	Поєднання традиційних і цифрових засобів: графічні планшети, проектори, мультимедійні екрани.
Зони відпочинку та спілкування	М’які крісла, рослини, невимушена атмосфера для обговорення ідей і відновлення сил.
Атмосфера і емоційний контекст	Простір сприяє самовираженню, довірі й натхненню. Легкий дизайн підтримує креативність.

(складено автором)

Принципи формування інтер'єру художньої студія Лілії Степанівни

1. Функціональність і зручність - кожен елемент простору підпорядкований зручності художньої діяльності.

2. Природне освітлення - використання великих вікон для забезпечення якісного світла без прямих сонячних променів.

3. Екологічність матеріалів - застосування дерева, каменю, натуральних текстур як частини філософії "єдності з природою".

4. Гармонія кольорів - спокійна нейтральна палітра створює фоновий баланс для художніх робіт.

5. Мінімалізм - відсутність візуального шуму допомагає зосередитись на творчості.

6. Інтеграція технологій - поєднання традиційних і сучасних засобів творчості.

7. Психологічний комфорт - наявність зон відпочинку, природного світла і зелених елементів.

8. Гнучкість простору - можливість змінювати функціональність приміщення (виставка, робота, відпочинок).

Школа сучасного образотворчого мистецтва та дизайну ім. Вадима Сідура

Школа сучасного образотворчого мистецтва та дизайну імені Вадима Сідура спеціалізується на підготовці учнів у галузі образотворчого мистецтва та дизайну, поєднуючи традиційні та сучасні підходи до навчання. Посилання на Рис. 1.2.3., Рисунок 1.2.4.

Рис.1.2.3. Інтер'єр галереї

URL: https://www.facebook.com/schoolsidur/?ref=_xav_ig_profile_page_web#

Рис.1.2.4. Інтер'єр майстерні

URL: https://www.facebook.com/schoolsidur/?ref=_xav_ig_profile_page_web#

Визначено основні складові інтер’єру формування та охарактеризовано їх функціональні й естетичні особливості. Результати подано в таблиці 1.2.2

Таблиця 1.2.2

Основні складові інтер’єру художньої школи ім. Вадима Сідура

Складова інтер’єру	Характеристика
Просторове планування та архітектура	Інтер’єр школи відкритий і цілісний, поділений на навчальні майстерні, виставкові галереї, лабораторії та цифрові студії, що забезпечує вільний рух і комунікацію.
Світло та кольорова палітра	Великі вікна забезпечують достатнє природне освітлення, а сучасне штучне світло

	підкреслює художні елементи. Інтер'єр виконаний у нейтральних тонах із яскравими акцентами в меблях та графічних деталях.
Меблі та організація простору	Меблі виконані в мінімалістичному стилі, з акцентом на функціональність і зручність. Простір трансформується під різні види занять завдяки мобільним столам, ергономічним стільцям та відкритим стелажам.
Виставкові простори та арт-галереї	У школі є зали для виставок студентських робіт зі стриманими стінами та продуманим освітленням. Простір адаптується під різні види творчості - від живопису до інсталяцій.

(складено автором)

Принципи формування інтер'єру школи сучасного образотворчого мистецтва та дизайну ім. Вадима Сідура

1. Функціональність та гнучкість простору - кожен елемент інтер'єру підпорядкований зручності творчої діяльності, а простір може змінювати своє призначення.

2. Відкритість та інтеграція зон - мінімальна кількість перегородок створює відчуття єдності простору та сприяє комунікації між учнями.

3. Природне освітлення та зоровий комфорт - великі вікна забезпечують рівномірне освітлення, важливе для точного сприйняття кольорів.

4. Нейтральна кольорова палітра - стримані відтінки створюють фон, який не відволікає увагу від художніх робіт.

5. Сучасність і технологічність - обладнання та меблі відповідають вимогам сучасної художньої та цифрової освіти.

6. Мінімалізм і естетична стриманість - лаконічні форми та матеріали допомагають зосередитись на творчому процесі.

7. Простір для самовираження - виставкові зони та арт-галереї створюють можливості для презентації студентських робіт і розвитку творчої індивідуальності.

Творча студія “33Арт”

Творча студія “33Арт” є сучасним середовищем для розвитку творчого потенціалу, особливо дітей та молоді, де вони можуть вільно виражати себе та реалізовувати свої ідеї через мистецтво. Студія об’єднує професійних художників, дизайнерів та креаторів, пропонуючи навчальні програми, майстер-класи та арт-події, орієнтовані на формування креативних навичок у дітей. “33Арт” надихає юних учасників відкривати нові горизонти мистецтва та розвивати власний творчий потенціал. Посилання на Рис. 1.2.5.

Рис.1.2.5. Інтер'єр майстерні

URL: https://33art.com.ua/uk/

Визначено основні складові інтер’єру та охарактеризовано їхні функціональні та естетичні особливості. Результати наведено у таблиці 1.2.3.

Таблиця 1.2.3

Основні складові інтер’єру художньої студії “33Арт”

Складова інтер’єру	Характеристика
Просторове планування та зонування	Студія організована для малювання, гончарства та ліплення з гнучким зонуванням для групових, індивідуальних занять та майстер-класів.
Освітлення	Студія має достатнє природне світло та багаторівневе штучне освітлення, що

	забезпечує комфорт, концентрацію та точне сприйняття кольору.
Матеріали, меблі та обладнання	Інтер'єр обладнаний всім необхідним для роботи з різними матеріалами: функціональні меблі, просторі столи та системи зберігання забезпечують порядок і комфорт для дітей та дорослих.
Колористичне рішення	Кольорова палітра в спокійних теплих відтінках створює гармонію, підкреслює роботи учнів та сприяє комфорту і творчому натхненню.
Зони для виставок та демонстрацій	У студії передбачені зони для експозицій, творчих зустрічей і майстер-класів, що стимулюють комунікацію, самовираження та розвиток творчих

(складено автором)

Принципи формування інтер'єру творчої студії «33Арт»

1. Багатофункціональність і гнучкість простору - інтер'єр легко адаптується під різні види занять і формати роботи.
2. Ергономічність і безпечність - меблі та організація простору враховують потреби як дітей, так і дорослих.
3. Природне та багаторівневе освітлення - забезпечує комфортні умови для творчості, точність кольору та затишну атмосферу.
4. Емоційна гармонія через колір - використання теплих нейтральних відтінків сприяє концентрації та розслабленню.
5. Візуальна відкритість і динамічність - відсутність жорстких меж між зонами підтримує відчуття єдності та свободи.
6. Організованість і функціональність - наявність систем зберігання дозволяє підтримувати порядок без втрати творчої енергії.

7. Мотиваційність середовища - виставкові простори створюють умови для демонстрації досягнень і підсилюють творче самовираження.

1.3. Аналіз закордонних прикладів дизайну приміщень дитячих художніх шкіл

Nyckelviksskolan (Стокгольм, Швеція)

Nyckelviksskolan у Стокгольмі - це школа мистецтва і дизайну, яка пропонує підготовчі та професійні програми для розвитку творчих здібностей і практичних навичок у сфері образотворчого мистецтва, ремесел та дизайну. Навчання поєднує студійні практики, проєкти та співпрацю з професійними художниками, сприяючи професійному та творчому розвитку студентів. Посилання на Рис. 1.3.1.Рис.1. 3. 2.

Рис. 1.3.1. Фото фасада

URL: https://www.archdaily.com/1014118/nyckelviksskolan-workshop-marge-arkitekter

Рис.1. 3. 2. Фото майстерні

URL: https://www.archdaily.com/1014118/nyckelviksskolan-workshop-marge-arkitekter

Визначено основні складові інтер'єру та охарактеризовано їхні функціональні та естетичні особливості. Результати наведено у таблиці 1.3.1.

Таблиця 1.3.1

Основні складові інтер'єру художньої студії Nyckelviksskolan

Складова інтер'єру	Характеристика
Просторове планування та організація зон	Інтер'єр школи багатофункціональний: численні студії та майстерні дозволяють одночасно проводити групові та індивідуальні заняття. Зонування забезпечує вільне переміщення учнів і гнучкість для різних навчальних форматів.
Матеріали та текстури	У навчальному процесі використовуються натуральні матеріали - дерево, текстиль, метал. Вони розвивають тактильні відчуття та розуміння матеріальності, а в інтер'єрі створюють автентичну атмосферу майстерні, стимулюючи творчість і практичне мислення.
Освітлення	Школа добре освітлена: великі вікна дають природне світло, а багаторівневе штучне освітлення підтримує комфортну яскравість у будь-який час, створюючи сприятливу атмосферу для навчання та експериментів.
Планування для руху та адаптивності	Простір школи мобільний: меблі пересуваються, робочі місця змінюють функцію, а відкриті майстерні розвивають самостійність і творчу свободу учнів.

(складено автором)

Принципи формування інтер'єру школи Nyckelviksskolan

1. Використання натуральних матеріалів- дерево, текстиль і метал застосовуються як у навчальному процесі, так і в інтер'єрі, створюючи відчуття єдності з природою.

2. Атмосфера - простір спроектовано за принципом творчої лабораторії: відкриті студії, відсутність бар'єрів, поєднання робочих і виставкових зон.

3. Гнучке зонування та мобільність - інтер'єр легко трансформується, меблі пересуваються, а робочі місця адаптуються до конкретних потреб занять.

4. Максимальне використання природного освітлення- великі вікна забезпечують достатнє світло для точного сприйняття кольорів і зменшують потребу в штучному освітленні.

5. Свобода руху та творчого самовираження - відкриті простори сприяють активності, комунікації та самостійності учнів.

New Nordic School By the Sea (Гельсінкі/Фінляндія)

New Nordic School By the Sea (Гельсінкі, Фінляндія): освітній простір для розвитку творчих здібностей і креативного мислення дітей через мистецтво та дизайн. Посилання на Рис. 1.3.3., Рис.1. 3. 4.

Рис.1. 3. 3. Фото дитячого простору мистецтва

URL: https://archello.com/fr/project/new-nordic-school-by-the-sea

Рис.1. 3. 4. Фото дитячого простору мистецтва

URL: https://archello.com/fr/project/new-nordic-school-by-the-sea

Визначено основні складові інтер’єру та охарактеризовано їхні функціональні та естетичні особливості. Результати наведено у таблиці 1.3.2.

Таблиця 1.3.2

Основні складові інтер’єру творчого простору New Nordic School By the Sea

Складова інтер’єру	Характеристика
Просторове планування та екологічний контекст	Інтер’єр створений з натуральних і безпечних матеріалів, з відкритими просторами та органічними формами, що підкреслюють зв’язок із природою та морською тематикою.
Матеріали, текстури та атмосфера	Дерево використано як конструктивний і декоративний елемент для затишку. Матеріали безпечні, довговічні, кольори спокійні з яскравими акцентами для стимулювання творчості.
Функціональність, адаптивність та підтримка творчості	Простір організовано для руху, досліджень і самостійності учнів. Трансформовані меблі забезпечують індивідуальні та групові заняття, а відкриті площі демонструють роботи, підкреслюючи досягнення дітей..

(складено автором)

Принципи формування інтер’єру школи New Nordic School By the Sea

1. Природні та безпечні матеріали - дерево та натуральні поверхні для комфортної та здорової середовища навчання.
2. Відкритість і органічність простору - плавні форми та відкриті площі, що створюють відчуття руху і свободи.
3. Колірна палітра для концентрації та творчості - спокійні природні тони з акцентами для стимулювання фантазії.
4. Гнучкість і трансформованість меблів - можливість швидко змінювати функціональне призначення приміщень під різні активності.

5. Підтримка самостійності та дослідження - простір стимулює активність, рух та творчий експеримент учнів.

6. Демонстрація творчих робіт - відкриті площі для експозицій, що мотивують і не відволікають від навчання.

Школа інституту мистецтв Чикаго (School of the Art Institute of Chicago)

School of the Art Institute of Chicago - престижна мистецька школа при Інституті мистецтв Чикаго, діяльність якої спрямована на розвиток творчого потенціалу дітей та молоді у сфері мистецтва і дизайну. Освітній процес поєднує теоретичну підготовку зі студійною практикою, сприяючи формуванню креативного мислення та індивідуального художнього бачення. Посилання на Рис. 1.3.5., Рис.1. 3. 6.

Рис.1.3.5. Інтер'єр холу Школи мистецтв у США

URL: https://www.saic.edu/faculty-enrichment-grants

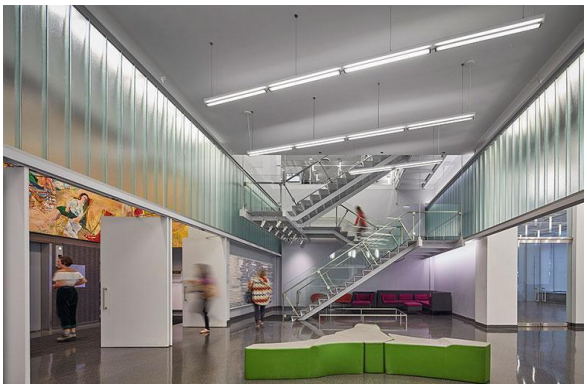

Рис.1.3.6. Інтер'єр холу Школи мистецтв у США

URL: https://www.saic.edu/faculty-enrichment-grants

Охарактеризовано ключові складові інтер’єру з урахуванням їх функціональних та естетичних особливостей. Результати наведено в таблиці 1.3.3.

Таблиця 1.3.3

Основні складові інтер'єру школи інституту мистецтв Чикаго

Складова інтер'єру	Характеристика
Просторове планування та архітектура	Головний хол із високими стінами та великими скляними фасадами створює відчуття простору й свободи. Планування поєднує функціональність і естетику, дозволяючи одночасно проводити індивідуальні та групові заняття..
Освітлення та робочі простори	Панорамні вікна дають багато природного світла, підкреслюючи бетон і метал. Студії обладнані столами, інструментами та цифровою технікою. Білі стіни контрастують із яскравими роботами, створюючи динамічне творче середовище.
Галереї та демонстраційні простори	Галереї школи демонструють роботи студентів і сучасних митців. Акцентне освітлення підкреслює фактуру та колір експонатів, створюючи ефект музейної експозиції.
Символічні деталі та арт-об'єкти	У головному холі стоїть металево-скляна скульптура, що символізує гармонію традицій і інновацій. Коридори прикрашені арт-інсталяціями, підкреслюючи роль школи у сучасному мистецтві.

(складено автором)

Принципи формування інтер'єру School of the Art Institute of Chicago

1. Поєднання функціональності та естетики - простір забезпечує навчальні потреби та водночас є художнім середовищем.

2. Максимальне природне освітлення - панорамні вікна забезпечують комфорт для творчості і сприйняття кольору.

3. Акцент на творчі робочі простори - студії оснащені традиційними та цифровими матеріалами, що підтримують різні види художньої діяльності.

4. Демонстрація творчих робіт - галереї та виставкові простори мотивують студентів і створюють відчуття професійного середовища.

5. Символічність і арт-деталі - скульптурні елементи та інсталяції формують культурну ідентичність школи та надихають на творчість.

6. Динамічність і контраст - мінімалістичні фони підкреслюють яскраві роботи студентів, формуючи стимулююче навчальне середовище.

ВИСНОВКИ ПО РОЗДІЛУ І

Проведений аналіз історичних та сучасних джерел підтверджує, що виникнення та розвиток дитячих художніх шкіл тісно пов’язане з природним прагненням дітей до творчості та необхідністю створення спеціалізованого середовища для розвитку їхніх художніх здібностей. Спершу навчання здійснювалося у формі індивідуальних занять або малих груп під керівництвом наставників, а згодом - у вигляді організованих гуртків, студій та спеціалізованих класів, що поступово трансформувалися у системні дитячі художні школи.

У формуванні навчального процесу дитячих художніх шкіл можна виділити основні етапи:

1. Індивідуальні заняття та приватні ініціативи - перший контакт дітей із малюванням та живописом, формування базових навичок спостереження, розуміння форми, кольору та пропорції. На цьому етапі важливу роль відіграє можливість для дитини експериментувати і вільно проявляти власну уяву.

2. Гуртки та студії при культурних закладах - організація навчання у групах, розвиток колективної творчості, обмін досвідом та формування перших соціальних навичок взаємодії між учнями.

3. Перші спеціалізовані дитячі художні школи - створення приміщень, адаптованих під творчі потреби дітей, оснащених необхідним інвентарем, меблями та обладнанням для різних видів мистецької діяльності. Тут починає проявлятися

усвідомлений підхід до організації простору, що поєднує функціональність і комфорт.

4. Формування принципів дизайну інтер’єру - впровадження зонування, природного освітлення, мобільних меблів, систем зберігання матеріалів і продуманих колористичних рішень. Такий підхід стимулює творчість, дозволяє проводити різноманітні заняття та забезпечує психологічний комфорт учнів, сприяючи розвитку їхнього потенціалу.

5. Сучасний етап розвитку - інтеграція принципів ергономіки, гнучкості простору, сучасних педагогічних концепцій та естетичних рішень. Дизайн інтер’єру на цьому етапі розглядається як комплексний фактор, що формує атмосферу навчання, підтримує креативність та мотивує дітей до самовираження.

Дизайн інтер’єру дитячих художніх шкіл охоплює освітні, психологічні та естетичні аспекти. Продумане планування сприяє розвитку художнього потенціалу дітей, підвищує ефективність навчання та забезпечує безпечне й комфортне середовище. Воно формує смак, почуття простору та кольору, розвиває навички організації робочого місця й взаємодії з матеріалами. Розуміння еволюції та принципів проєктування інтер’єрів дозволяє виділити ключові фактори ефективності навчального середовища та закладає основу для дослідження сучасних підходів у дизайні таких приміщень.

РОЗІДЛ ІІ. ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ

2.1. Науково-теоретичні основи формування середовища інтер'єрів дитячих художніх шкіл.

Основну інформацію і знання можна отрмати вивчивши та ознайомившись з навчальним посібником (Поліщук, О. П., Білодід, Ю. М. «Основи дизайну», 2004 року видання). У цій книзі Поліщук і Білодід пояснюють основи дизайну та його складові, дають загальне уявлення про дисципліну. Вона інформативна для базових знань, але не розглядає конкретно дизайн дитячих художніх приміщень [10].

С. Сьомка. "Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання" (2018). У підручнику розглянуто фундаментальні теоретико-методологічні засади формоутворення в дизайні архітектурного простору, зокрема на рівнях інтер'єру, меблів та обладнання.Автори роблять акцент на тому, що дизайн не обмежується декоративним оформленням, а охоплює структуру простору, його організацію, функцію та зв'язок із матеріально-технічним середовищем [16]. Лінда С.М. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд. Це видання дозволяє осягнути фундаментальні аспекти, які необхідні для розробки дизайн-проектів громадських приміщень. Особливо корисним для моєї теми є аналіз проектування громадських будівель, адже навчальні корпуси художніх шкіл належать до цього типу будівель. Отримані знання допомагають правильно інтегрувати архітектурні рішення у дизайн інтер'єру, забезпечуючи функціональність, зручність та комфортність простору для користувачів [17].

Видання Хавхун, Гук (2019) детально розглядає принципи планування, зонування, освітлення та меблювання громадських приміщень, що є критично важливим при розробці дизайн-проектів для навчальних та творчих просторів. Для теми моєї роботи - дизайну інтер'єрів дитячих художніх шкіл - особливо цінним є аналіз підходів до функціональної організації простору, взаємодії зон для різних

видів діяльності та створення комфортного середовища, яке стимулює творчість учнів. Книга дозволяє поєднати архітектурні та дизайнерські рішення для формування ефективного та естетичного інтер'єру [18].

Також до ознайомлення було розглянуто студентські роботи, які написанні для отримання різних ступенів. У просторах інтернету було знайдено роботу Авраменко А. В. « Дизайн інтер'єру школи мистецтв » 2020р. Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва. У даній роботі автор розглядає особливості проєктування мистецьких дитячих художніх шкіл, де розглядає різні особливості та складові такого типу приміщення. Хоча дана робота не може слугувати джерелом інформації для магістерської роботи, вона досить близька до теми нашого дослідження. Тому доцільно ознайомитися з її змістом, джерелами, а також оцінити актуальність та проблематику, яку розглядає автор [22].

З іноземних джерел інформації потрібно виділити наукову статтю Hanqiao Li, Research on Educational Space Design for Preschool Children- Beijing, China, 2023. Стаття присвячена аналізу сучасних тенденцій у дизайні освітніх просторів для дітей дошкільного віку в Україні та за кордоном. Розглядаються стратегії організації простору з точки зору зонування, кольорових рішень і функціонального поділу, а також демонструється практичне застосування дизайнерських рішень на конкретних проектах. Дизайн простору поєднується з освітньою концепцією, створюючи середовище, яке сприяє розвитку, навчанні та благополуччю дітей. [23]

2.2. Нормативна база проєктування дизайну приміщень дитячих художніх шкіл

Дослідження нормативної бази проектування та оздоблення будівель і приміщень для дитячих художніх шкіл є важливим аспектом, оскільки це гарантує відповідність будівельним стандартам, забезпечення безпеки, комфорту та ефективного навчання. Основні нормативи, що впливають на проектування інтер'єрів таких закладів, включають:

1. Будівельні норми та стандарти

• ДБН В.2.2-9:2018 "Будинки і споруди. Приміщення для навчальних закладів". Це основний документ для проектування навчальних приміщень, який регламентує вимоги до площі, висоти, освітлення та вентиляції приміщень. Враховуються особливості функціонування різних типів навчальних просторів, зокрема для дитячих художніх шкіл [31].

• ДБН В.2.2-3:2018 "Будівлі і споруди. Освітлення та енергозбереження". Визначає вимоги до освітлення приміщень, що є критично важливим для художніх шкіл, де правильне освітлення має прямий вплив на процес творчості та здоров'я дітей [32] .

2. Норми безпеки та ергономіки

• ДСТУ Б EN 1176-1:2017 "Безпека дитячих ігрових майданчиків". Хоча цей стандарт стосується вуличних майданчиків, важливо враховувати безпечне планування всіх приміщень і зон в художніх школах для дітей, де зони активності повинні бути безпечними для творчості [34].

• ДСТУ ISO 9241-210:2022 " Ергономіка взаємодії людина–система". Для створення комфортного простору важливо застосовувати принципи ергономіки, особливо коли мова йде про меблі та робочі місця для дітей, що займаються малюванням чи іншими художніми дисциплінами [35].

3. Нормативи щодо матеріалів та оздоблення

• ДСТУ EN 13501-1:2015 " Пожежна класифікація будівельних виробів і будівельних конструкцій". Важливою є вимога до використання матеріалів з високими вогнестійкими властивостями, оскільки в художніх школах можуть використовуватися різні види фарб, розчинників та інших хімічних речовинт [36].

4. Санітарно-гігієнічні вимоги

• Санітрано-гігієнічні умови навчальних приміщень визначаються Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженим Наказом Міністерства охорони здоров'я України № 2205 від 25.09.2020. Документ встановлює оптимальні параметри освітлення, температури, вологості та інших умов, що забезпечують комфортне та безпечне навчання дітей, що особливо важливо для художніх шкіл, де учні працюють із дрібними деталями [38].

5. Спеціальні вимоги для художніх шкіл

• Врахування специфіки художніх дисциплін: простір для роботи з фарбами, глинами, скульптурними матеріалами, а також вимоги до системи вентиляції та освітлення, щоб забезпечити комфорт для творчої діяльності дітей. Це також включає підвищену увагу до акустики приміщень, щоб зменшити рівень шуму під час групових занять або презентацій [39] .

У процесі проектування інтер'єрів дитячих художніх шкіл важливо дотримуватися існуючих нормативних стандартів, щоб забезпечити безпеку, комфорт та ефективність навчального процесу. Інтер'єри мають відповідати вимогам до освітлення, вентиляції, санітарії, використання матеріалів та забезпечення ергономічних умов для дітей, що навчаються

2.3 Методологія та підхід до дослідження

Для комплексного вивчення дизайну інтер’єрів дитячих художніх шкіл було застосовано багаторівневий методологічний підхід, що поєднує теоретичні, нормативні та емпіричні дослідження. Це дозволяє не лише систематизувати наявну інформацію, але й визначити оптимальні принципи організації освітнього простору, враховуючи специфіку дитячої аудиторії та художньо-творчої діяльності.

1. Аналіз науково-теоретичних джерел

Дослідження охоплює огляд наукової та навчальної літератури, публікацій вітчизняних та зарубіжних авторів у галузі освітнього дизайну та психології простору. Особлива увага приділялася працям, що висвітлюють організацію навчального середовища для дітей, принципи ергономіки, світлового та кольорового оформлення, а також специфіку інтер’єру художніх класів і студій. Такий підхід дозволяє сформувати концептуальні засади та критерії оцінки ефективності дизайнерських рішень.

2. Нормативно-правовий аналіз

Було здійснено детальне вивчення нормативних документів, таких як ДБН, ДСТУ, СанПіН, які регламентують параметри навчальних приміщень: площу та розміри кімнат, вимоги до природного та штучного освітлення, вентиляції, безпеки

та ергономіки меблів. Аналіз нормативів дозволяє визначити мінімальні стандарти, яких необхідно дотримуватися при організації дитячих художніх просторів, і забезпечує обґрунтування дизайнерських рішень з точки зору безпеки та комфорту учнів.

3. Емпіричне спостереження та польове дослідження

Дослідження включало безпосереднє відвідування та аналіз існуючих дитячих художніх шкіл як в Україні, так і за кордоном. Проводився детальний огляд організації простору, зонування, розташування меблів, освітлення та колірного оформлення приміщень. Емпіричне спостереження дозволяє оцінити практичну ефективність різних дизайнерських рішень та виявити оптимальні підходи до організації навчальних класів для творчої діяльності дітей різного віку.

4. Порівняльний аналіз

Було здійснено порівняння різних дизайнерських рішень за ключовими критеріями: функціональністю, ергономікою, психологічним комфортом, естетикою та безпекою. Порівняння охоплює як традиційні, так і сучасні підходи до організації освітніх просторів, що дозволяє виділити універсальні принципи дизайну, адаптовані до потреб дитячих художніх шкіл.

5. Систематизація та класифікація отриманих даних

На основі проведених досліджень було здійснено систематизацію та класифікацію факторів, які впливають на формування інтер’єру художніх шкіл. Було виділено основні елементи організації простору (меблі, освітлення, кольорове рішення, функціональні зони), а також специфічні вимоги до приміщень для різних вікових груп та видів художньої діяльності. Це дозволяє створити цілісну методику формування ефективного, комфортного та естетично привабливого освітнього середовища для дітей [9].

2.4. Ергономічні та психологічні вимоги до дизайну інтер’єрів дитячих художніх шкіл

Грамотне проєктування інтер’єрів дитячих художніх шкіл потребує врахування як державних норм, так і практичного досвіду вітчизняних та закордонних закладів.

Ергономічні та психологічні вимоги тісно взаємопов’язані, і їх дотримання дозволяє створити простір, який стимулюватиме дітей до творчого мислення та художньої діяльності.

Ергономічні вимоги до проєктування дитячих художніх шкіл:

1. У першу чергу необхідно правильно розрахувати кількість робочих місць відповідно до площі приміщення. Згідно з ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти», мінімальна площа навчального кабінету на одного учня без обмежень здоров’я становить приблизно 2,4 м² [32] .

2. Висота меблів і обладнання. Оскільки художню школу відвідують діти різної вікової категорії і різної комплектації, найкраще обирати мобільні меблі чи з механізмами регулювання висоти. Питання відповідності меблів віковим і фізіологічним особливостям учнів регламентується ДСанПіН 5.5.2.008-01 «Улаштування, обладнання і утримання загальноосвітніх навчальних закладів». Згідно з цими нормами, висота столів і стільців визначається залежно від зросту дитини та має відповідне кольорове маркування. Для учнів середнього та старшого шкільного віку, які становлять основну аудиторію дитячих художніх шкіл, зазвичай використовують меблі №4–5, де висота столів становить 640–700 мм, а сидінь — 380–420 мм. У мистецьких класах доцільно застосовувати регульовані столи або моделі з нахилом робочої поверхні (до 15–20°), що забезпечує правильну посадку під час малювання та сприяє збереженню зору й постави. Такі ергономічні рішення відповідають вимогам безпечного й комфортного навчального середовища для творчої діяльності дітей [39].

3. Організація простору. Простір у класі слід зонувати залежно від типу діяльності, наприклад, живопис, рисунок, скульптура чи робота з комп’ютерними програмами. Важливо залишати достатньо вільного простору для пересування учнів і проведення колективних занять, а також виділяти місця для демонстрації творчих робіт [18].

4. Освітлення. Для забезпечення оптимальних умов роботи необхідно поєднувати природне та штучне світло. Світлове обладнання має рівномірно

висвітлювати робочі поверхні, уникати тіней та відблисків, що сприяє збереженню зору та підвищенню концентрації учнів [19] .

5. Акустика. Важливо контролювати рівень шуму відповідно до санітарних норм та використовувати звукопоглинаючі матеріали, які допомагають створити тихе середовище для занять і концентрації на творчому процесі.

6. Мікроклімат. Клас має підтримувати оптимальні параметри температури та вологості повітря. Усі оздоблювальні та меблеві матеріали повинні бути нетоксичними, безпечними для здоров'я дітей та стійкими до пошкоджень.

7. Інклюзивність. Приміщення повинні бути доступні для дітей з обмеженими можливостями, передбачати адаптовані санітарні вузли та меблі, а також забезпечувати рівні умови для навчання та творчості всіх учнів [28] .

Характеристика приміщення, що впливає на психологічний стан дитини:

1. Просторове сприйняття.

Висота стелі, масштаб приміщення та відстань між різними зонами можуть істотно впливати на відчуття простору і свободи дітей. Високі, світлі зали допомагають розкривати творчий потенціал учнів, сприяють формуванню відчуття легкості й відкритості, а також заохочують до активного спілкування та колективної роботи. Низькі або тісні кімнати навпаки можуть викликати відчуття обмеженості, сприяти виникненню тривожності, дискомфорту та психологічного стресу, що негативно позначається на концентрації й креативності. Тому при плануванні художніх класів важливо враховувати не лише площу, але й загальне сприйняття простору, включаючи пропорції та можливість вільного пересування [20].

2. Контрастність та рівномірність освітлення

Різкий контраст між світлом і тінню, недостатнє або надмірне освітлення можуть викликати втому очей, головний біль і загальне психологічне напруження. М'яке, рівномірне освітлення, яке поєднує природне та штучне світло, створює комфортні умови для сприйняття деталей і кольорів, що особливо важливо для художньої діяльності. Правильно організоване освітлення сприяє не лише фізичному комфорту, а й стабільному психологічному стану, підтримуючи увагу та заохочуючи до тривалого творчого процесу [19].

3. Колірне середовище.

Не тільки яскравість, але й поєднання кольорів у приміщенні впливає на психологічний стан учнів. Теплі пастельні відтінки створюють відчуття безпеки і стимулюють творче мислення, холодні кольори допомагають знизити емоційне напруження та тривожність, а надто насичені або кислотні кольори можуть викликати дратівливість і нервове напруження. Гармонійна кольорова палітра у класі формує емоційний комфорт і сприяє концентрації на навчальному процесі.

4. Візуальні деталі

Надлишок яскравих кольорів, великої кількості постерів або хаотично розташованих предметів може перевантажувати психіку дітей і відволікати їх від виконання завдань. Гармонійне оформлення приміщення, де кожен елемент дизайну продуманий і логічно розміщений, створює сприятливу атмосферу для концентрації та внутрішнього спокою. Крім того, продуманий дизайн допомагає формувати у дітей естетичний смак і вчить сприймати простір у гармонії з кольором, формою та композицією [24] .

5. Звукові подразники

Підвищена чутливість дітей до шуму робить контроль за акустичним середовищем вкрай важливим. Крім внутрішніх джерел шуму, таких як рух коридорами, техніка або інші класи, значення мають і зовнішні звуки: автомобілі, будівельні роботи, вулиця. Постійний шум може знижувати концентрацію, підвищувати тривожність і негативно впливати на мотивацію до навчання. Використання звукопоглинаючих матеріалів, розумне зонування класу та ізоляція від зовнішніх шумів допомагають створити більш спокійне та комфортне середовище для творчості [13].

6. Природні матеріали та елементи

Включення в інтер’єр рослин, можливість бачити природу через вікно або застосування натуральних матеріалів, таких як дерево чи текстиль із натуральних волокон, позитивно впливає на емоційний стан дітей. Такі елементи заспокоюють, знижують стрес і сприяють розвитку емоційного інтелекту. Крім того, контакт із

природою формує у дітей екологічну свідомість і відчуття гармонії з навколишнім середовищем, що є важливим аспектом сучасної художньої освіти [26] .

7. Температурні коливання та запахи.

Різкі перепади температури або неприємні запахи фарб та інших матеріалів можуть негативно впливати на психіку дітей, знижувати увагу і підвищувати стрес. Оптимальна температура, приємний запаховий фон та добре провітрюване приміщення підтримують психологічний комфорт і сприяють більш продуктивному навчанню та творчій діяльності [21].

8. Можливість контролю над простором

Коли учень має можливість самостійно обирати місце для роботи, розташовувати свої матеріали або виставляти готові роботи, це підвищує відчуття автономії, впевненість у власних здібностях та мотивацію до навчання. Відчуття контролю над власним простором допомагає дітям більш відповідально підходити до творчого процесу і сприяє формуванню особистісних навичок самоорганізації.

2.5. Рекомендації щодо функціональної організації простору для творчості і навчання

Грамотна функціональна організація простору дитячої художньої школи є ключовим чинником для ефективного навчання та розвитку творчих здібностей дітей. Щоб створити оптимальні умови, слід чітко визначити, які процеси відбуваються у школі, і для кожного з них передбачити відповідну організацію простору.Основні процеси у дитячій художній школі:

- Процес подачі наукового матеріалу (уроки історії мистецтва)

Навчальні кабінети, де викладається теоретичний матеріал, повинні бути організовані так, щоб забезпечувати концентрацію учнів і сприяти ефективному засвоєнню інформації. Важливо передбачити достатню кількість робочих місць, наочні матеріали на стінах, інтерактивні дошки чи проєктори для презентацій, а також зручне розташування викладача. Така організація простору допомагає підтримувати дисципліну, зосередженість та заохочує дітей до обговорення теми і активного мислення [15].

- Процес малювання (живопис і рисунок)

Приміщення для практичних занять мають бути просторими та добре освітленими, бажано денним світлом, з достатньою відстанню між робочими місцями. Важливо передбачити ергономічні столи та стільці, зручні мольберти та місця для зберігання матеріалів. Також варто організувати простір так, щоб викладач міг легко пересуватися між учнями, надавати допомогу та спостерігати за робочим процесом. Правильне зонування забезпечує комфорт і стимулює творчість, дозволяючи дітям працювати як індивідуально, так і у групах [4] .

- Процес додаткових занять (вишивка, скульптура, лозоплетіння та інші ремесла)

Для творчих студій, де проводяться заняття з ручних технік або скульптури, необхідно передбачити спеціальні робочі зони, адаптовані до специфіки матеріалів та інструментів. Простір повинен забезпечувати безпечне використання обладнання та матеріалів, наявність столів з міцними поверхнями та легкий доступ до витратних матеріалів. Важливо також створити окремі зони для зберігання готових робіт і виставкових експозицій, що дозволяє учням відчувати результат своєї діяльності і мотивує до подальшого розвитку.

- Процес санітарної гігієни

Санітарні зони, включаючи туалети, умивальні та місця для миття рук після роботи з фарбами чи іншими матеріалами, мають бути розташовані зручно і відповідати вимогам гігієни та інклюзивності. Важливо передбачити легкий доступ для дітей різного віку, контроль за чистотою та достатньою вентиляцією, а також наявність безпечних мийних засобів і місць для зберігання рушників та інших матеріалів. Такі умови забезпечують не лише здоров’я дітей, але й формують у них звичку дотримуватися правил гігієни під час навчання та творчої діяльності [39].

- Зони для відпочинку та рефлексії

Важливо виділити місця, де діти можуть відпочити, переглянути власні роботи, обговорити ідеї з однокласниками або викладачем. Такі зони підтримують психологічний комфорт, допомагають зняти втому та сприяють розвитку креативного мислення [17].

- Виставкові та презентаційні простори

Для стимулювання мотивації та формування естетичного смаку необхідно передбачити спеціальні простори для демонстрації учнівських робіт. Це можуть бути стенди, полички або куточки експозицій, де учні можуть представляти свої досягнення, обмінюватися досвідом та отримувати зворотний зв'язок від викладачів і однолітків.

- Технічні та мультимедійні зони

Сучасні художні школи все частіше поєднують традиційні методи навчання з цифровими технологіями. Тому варто виділити зони для роботи з графічними планшетами, 3D-програмами, інтерактивними екранами та іншими мультимедійними ресурсами. Продумане розташування розеток, ергономічних меблів та акустики дозволяє ефективно поєднувати класичне мистецтво й сучасні технології, не заважаючи процесу навчання [29].

ВИСНОВКИ ПО РОЗДІЛУ ІІ

У другому розділі роботи комплексно досліджено теоретичні, нормативні, методологічні та функціонально-ергономічні аспекти формування інтер'єрного середовища дитячих художніх шкіл. На основі проведеного аналізу сформульовано такі основні висновки:

1. Аналіз науково-теоретичних джерел показав, що формування інтер'єрів дитячих художніх шкіл ґрунтується на загальних принципах дизайну та архітектурного проєктування освітніх просторів, водночас спеціалізовані дослідження з даної тематики мають обмежений характер, що підтверджує актуальність обраної теми.

2. Узагальнення вітчизняного й зарубіжного досвіду засвідчило, що сучасне проєктування мистецьких освітніх просторів базується на поєднанні функціональності, естетичної виразності та педагогічної доцільності, а інтер'єр виступає чинником розвитку творчих здібностей дітей.

3. Аналіз нормативно-правової бази (ДБН, ДСТУ, санітарні регламенти) підтвердив необхідність дотримання вимог безпеки, ергономіки та екологічності

матеріалів, з особливим акцентом на освітлення, вентиляцію, акустику та організацію робочих місць для дітей різного віку.

4. Застосування комплексного методологічного підходу дозволило сформувати систему критеріїв оцінки ефективності дизайнерських рішень і визначити основні функціональні зони дитячої художньої школи, що забезпечують цілісність навчального процесу та комфортні умови для творчого розвитку дітей.

Таким чином, результати другого розділу підтверджують доцільність комплексного підходу до проєктування інтер’єрів дитячих художніх шкіл і слугують теоретичною основою для подальшої розробки дизайнерського рішення.

РОЗІДЛ ІІІ. ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ

3.1. Функційно-естетичні аспекти організації навчального простору дитячих художніх шкіл

Навчальне приміщення дитячої художньої школи- це заклади дитячої мистецької освіти, що передбачають громотно спроєктовані планувальні рішення і високі естетичні властивості. Це простори де проходить творче діяльність дітей, малювання, ліпнина, вишивання, плетіння і створення дизайну. Посилання на Рис. 3.1.1., Рис. 3.1.2.

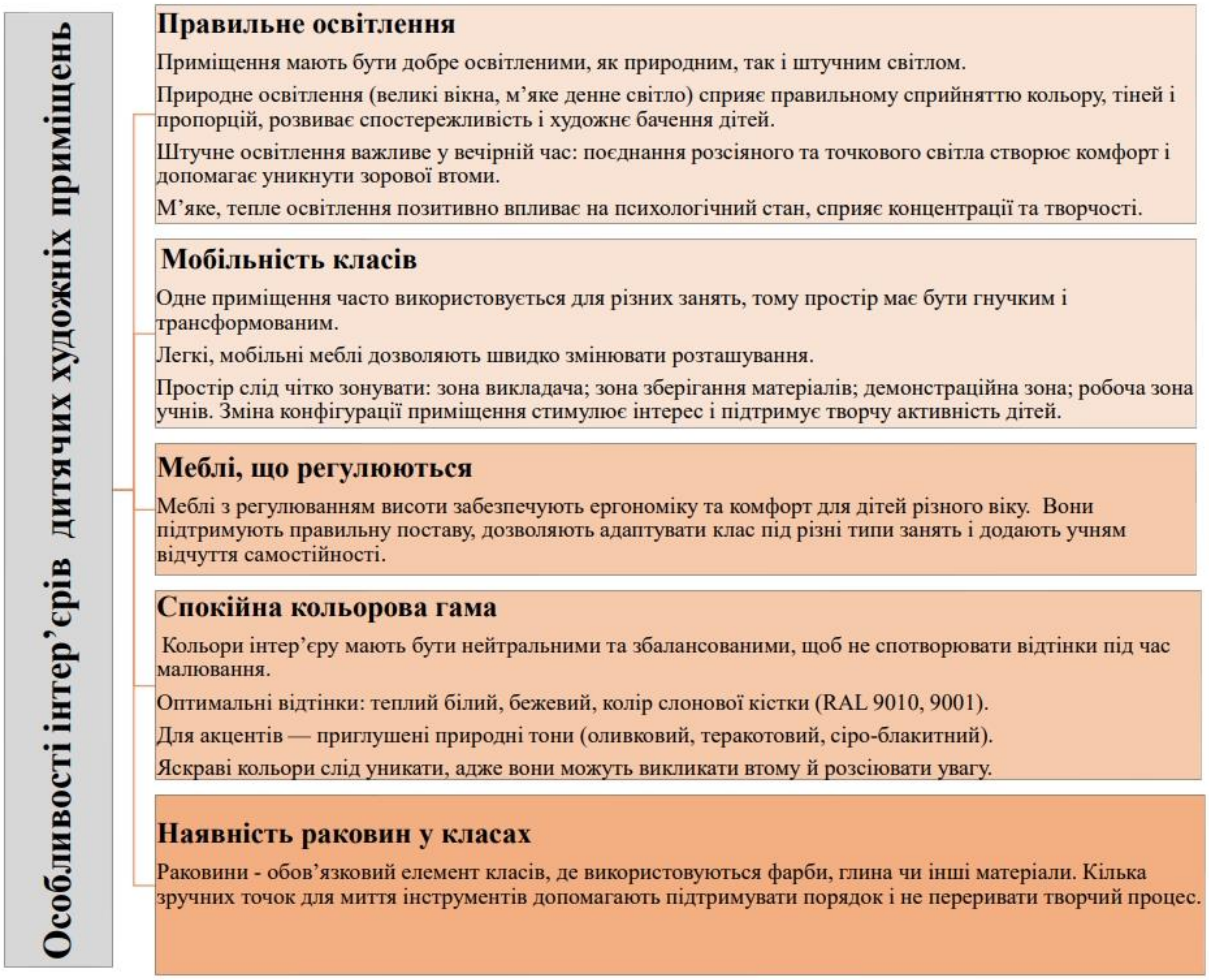

Рис.3.1.1. Особливості інтер'єрів дитячих художніх приміщень

(розроблено автором)

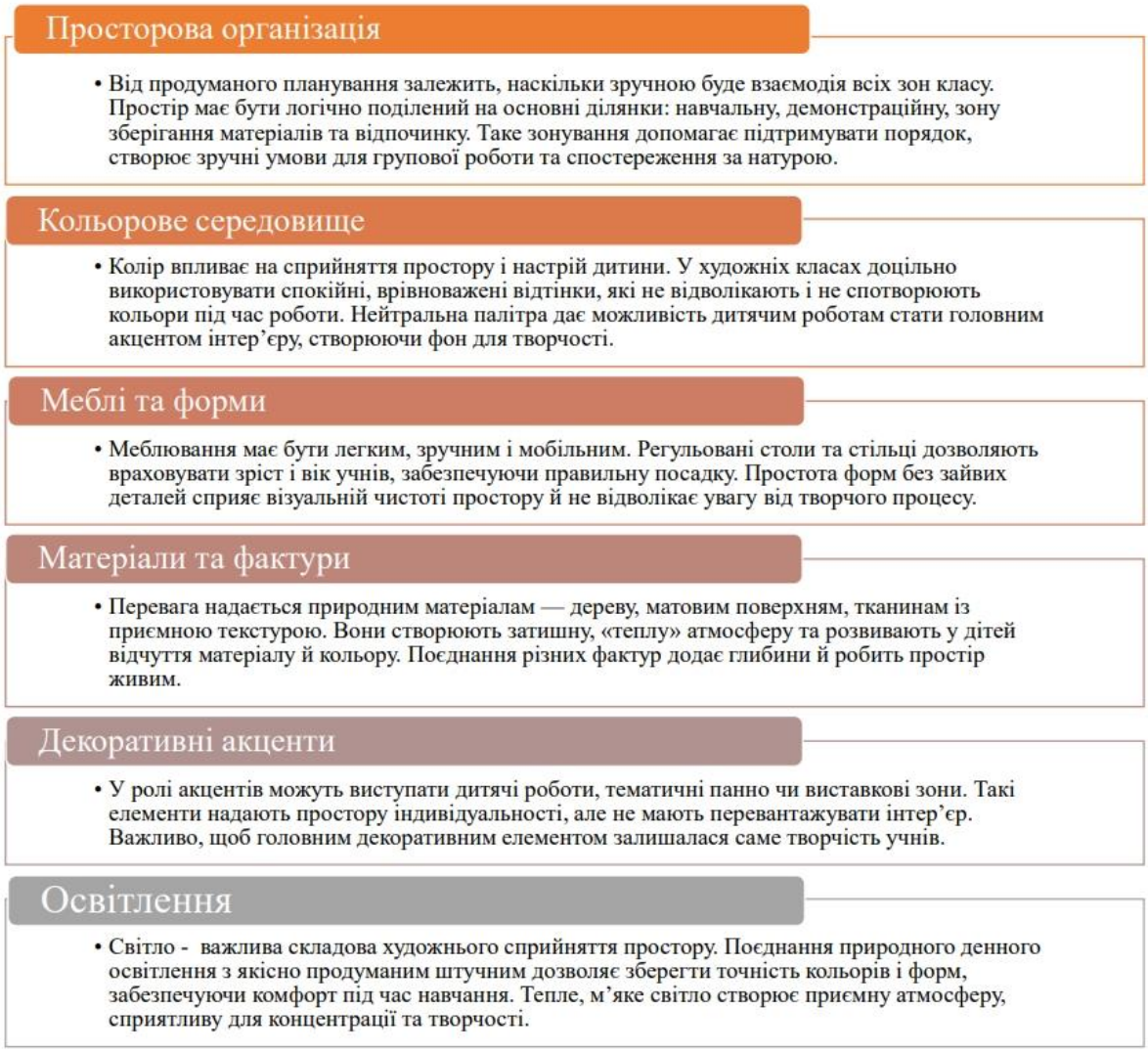

Рис. 3.1.2. Складові художнього рішення в інтер'єрі дитячих художніх класів (розроблено автором)

Приміщення дитячих художніх класів мають мати наступні ознаки:

- Гарно освітлене приміщення

Приміщення дитячих художніх класів обов'язково мають бути добре освітленими, як природним, так і штучним світлом.

Природне освітлення є ключовим. Великі вікна забезпечують достатню кількість денного світла, що позитивно впливає не лише на зір, а й на сприйняття кольору та форми. Сонячне світло допомагає дітям бачити природні тіні, відтінки й відблиски, що формує правильне розуміння кольору та пропорцій. Зміна погоди, кольору неба, відбиття від навколишніх предметів - усе це збагачує спостережливість дитини й розвиває її художнє бачення [21].

Штучне освітлення також відіграє важливу роль, адже більшість занять у художніх школах відбувається після загальноосвітніх уроків, тобто у вечірній час. Особливо це актуально восени та взимку, коли швидко темніє. Тому важливо грамотно спроєктувати систему освітлення, поєднати розсіяне і точкове світло.

Розсіяне освітлення створює комфортну атмосферу без різких тіней, що допомагає уникати зорової втоми. Точкові джерела світла використовуються для підсвічування конкретних об'єктів - наприклад, натюрморту чи робочого місця дитини. Часто в художніх класах застосовують також додаткові лампи або торшери, які допомагають створювати виразні тіні й глибину в постановках.

Перевагою штучного освітлення є стабільність: на відміну від природного світла, воно не змінюється протягом дня. Це особливо важливо для тривалих навчальних завдань, коли діти малюють одну постановку протягом кількох занять.

Освітлення також має психологічний вплив. М'яке тепле світло створює відчуття затишку й безпеки, допомагає дітям розслабитися, зосередитися та проявляти творчість. Надто холодне або різке освітлення, навпаки, може викликати втому, знижувати концентрацію й навіть впливати на емоційний стан. Тому баланс між природним і штучним світлом, це не лише питання ергономіки, а й важлива умова психологічного комфорту дитини у процесі творчості.

-Мобільність класу

У дитячих художніх школах часто трапляється ситуація, коли кількість окремих класів обмежена, тому одне приміщення використовується для різних занять. Саме тому важливо забезпечити мобільність класу. Це потрібно враховувати вже на етапі проєктування, адже меблі мають бути легкими, зручними у переміщенні та за можливості - трансформованими. Такі рішення дозволяють швидко змінювати простір відповідно до виду діяльності, не порушуючи структуру уроку.

При цьому зонування приміщення має бути продумане та логічне. Обов'язково повинні бути виділені постійні зони:

- зона викладача, яку краще залишати незмінною;
- зона зберігання речей і матеріалів;

• зона демонстрації чи подачі навчального матеріалу;

• зона учнів, де відбувається основний процес - сприйняття інформації та творча робота.

Варто враховувати, що для кожного предмета потрібне різне робоче наповнення:

• Для живопису необхідно передбачити місце для мольберта, стільця учня, пуфа для фарб і води, простір для постановки натури, раковину, шафки для зберігання матеріалів і зону викладача.

• Для рисунку - подібне обладнання, але без раковини та додаткових підставок для фарб.

• На уроках історії мистецтва важливо мати стабільну зону викладача, місце для демонстрації візуальних матеріалів, зручні столи й стільці для учнів.

• Для декоративно-прикладних занять (вишивка, ткацтво, ліплення, лозоплетіння) потрібні просторі робочі поверхні, стільці та зона викладача, оскільки такі заняття зазвичай проводяться вибірково або групами [29].

У випадках, коли один клас використовується для кількох дисциплін, саме грамотно спроєктоване зонування і модульність меблів дають змогу швидко адаптувати простір до різних потреб. Такий підхід не лише підвищує функціональність приміщення, а й позитивно впливає на психологічний стан дітей: зміна простору допомагає уникнути відчуття монотонності, підтримує інтерес, стимулює творче мислення й формує у школярів відчуття свободи у навчальному процесі.

- Меблі з регулюванням висоти

У навчальних класах художньої школи важливо враховувати, що діти відвідують заняття у різному віці, тому меблі мають бути максимально зручними й адаптивними. Регульовані столи та стільці дозволяють налаштувати висоту під зріст кожного учня, що забезпечує правильну поставу під час роботи. Це особливо важливо при тривалому сидінні за малюванням або під час роботи з дрібними деталями - коли навіть незначний дискомфорт може впливати на концентрацію.

Такі меблі роблять простір універсальним і гнучким - один і той самий клас можна швидко адаптувати під молодших чи старших учнів, або навіть під інші типи занять. Крім того, це додає відчуття самостійності: дитина може самостійно відрегулювати своє місце, створюючи власну комфортну робочу зону [29].

- Наявність раковин у класах малювання

Раковини - обов'язковий елемент у художніх класах, де учні працюють із фарбами, глиною чи іншими матеріалами. Це не лише питання зручності, а й частина організації робочого процесу. Можливість швидко помити пензлі, палітри або руки дозволяє підтримувати порядок і не відволікатися від творчості.

Краще передбачити кілька раковин у різних зонах класу, щоб уникнути черг і забезпечити зручність для всіх учнів. Важливо також продумати стільницю навколо раковини - місце для сушіння інструментів або короткочасного зберігання матеріалів.

Такі деталі створюють продумане середовище, де все необхідне розташоване поруч, а процес творчості стає комфортним і природним - без зайвих перерв чи хаосу [39].

- Неяскрава кольорова гама

Після продуманого зонування простору та розташування меблів наступним важливим кроком є підбір кольорової гами, яка задає емоційний настрій інтер'єру та формує атмосферу навчання. У художніх класах це має особливе значення, адже діти постійно працюють з кольором, світлом і формою - тому саме середовище повинно бути гармонійним і врівноваженим.

Під час вибору кольорів стін, підлоги чи меблів потрібно враховувати, що великі поверхні можуть відбивати відтінки на об'єкти натури, впливаючи на сприйняття кольору під час малювання. Тому слід уникати насичених тонів, які спотворюють природні тіні та кольорові співвідношення. Найкраще використовувати спокійну, м'яку палітру з теплими підтоном — теплий білий, світлий беж, колір слонової кістки (RAL 9010 або 9001). Такі кольори допомагають створити відчуття чистоти, спокою й зосередженості.

Стіни та великі меблеві елементи повинні залишатися фоном для творчості, а не змагатися з нею. Головний акцент у приміщенні має бути на роботах дітей, тому простір краще сприймати як нейтральне полотно, на якому проявляється творчість. Підлогу можна зробити на кілька тонів темнішою, у відтінках теплого дерева, світлого горіха чи графітового. Це додасть стабільності й глибини загальному вигляду класу.

Для зонування або підкреслення окремих ділянок (зона викладача, стіна для демонстрацій, полиці для робіт) можна використати приглушені акцентні кольори: оливковий, теракотовий, сіро-блакитний чи гірчичний. Такі тони не відволікають, але додають інтер'єру індивідуальності [20].

Окремої уваги заслуговують складні відтінки - це кольори, у яких поєднується кілька підтонових нюансів: наприклад, сірий із легким зеленим або беж із рожевим підтоном. Такі кольори сприймаються природно, не тиснуть на зір і створюють глибину навіть при мінімальній кількості декору. Вони «дихають» у просторі, по-різному взаємодіють із денним і штучним освітленням, тому протягом дня інтер'єр виглядає живим і змінним, як справжній художній простір.

Натомість занадто яскраві кольори: чистий червоний, фіолетовий або кислотно-зелений, можуть викликати зорову втому, дратівливість або розсіяність. Особливо це стосується дітей із підвищеною емоційністю. Надмір контрастів чи кольорових плям створює хаос і ускладнює концентрацію.

Отже, колірна гама художнього класу має бути збалансованою: спокійне нейтральне тло, доповнене складними природними відтінками, які гармонійно поєднуються зі світлом і допомагають дітям відчувати простір, зберігаючи внутрішній спокій та натхнення до творчості.

Створення предметно-просторового середовища дитячих художніх шкіл ґрунтується на таких засадах:

Це не просто навчальні приміщення, а живі простори, де формується творче мислення, естетичний смак і сприйняття світу дитини. Художня школа має надихати, водночас залишаючись функціональною, безпечною і зручною. Баланс

між естетикою, комфортом і практичністю дозволяє створити середовище, яке стимулює активність, бажання експериментувати та розвивати власні здібності.

Інтер'єр таких закладів повинен підтримувати процес навчання та творчості, не відволікаючи, а навпаки- допомагаючи концентруватися. Колірне середовище, світло, розташування меблів та зонування приміщень формують психологічний комфорт і настрій дітей, сприяють розвитку уважності та емоційного інтелекту. Правильна організація простору дає можливість працювати індивідуально або в групах, проводити колективні проєкти та виставки, а також стимулює спільну роботу та обмін ідеями [15].

Особливу увагу варто приділяти ергономіці: меблі, освітлення, матеріали та обладнання мають відповідати віку, росту та фізіологічним потребам дітей. Водночас предметно-просторове середовище повинно бути гнучким і мобільним, щоб легко адаптуватися до різних видів занять - від живопису та рисунку до скульптури, декоративно-прикладного мистецтва чи роботи з цифровими технологіями.

Таке середовище не лише формує технічні навички, а й виховує в учнів почуття естетики, дисципліну, акуратність і самостійність. Кожна деталь, від висоти стелі та розташування вікон до кольорового тла та зонування, має значення для розвитку творчої особистості. В кінцевому результаті правильно організований простір допомагає дітям відчувати себе комфортно, мотивує до навчання та творчої діяльності, формує у них впевненість і бажання проявляти себе через мистецтво [13]. Посилання на Рис. 3.1.3., Рис. 3.1.4.

Рис. 3.1.3. Психологічний вплив інтер'єрів дитячих художніх шкіл

(розроблено автором)

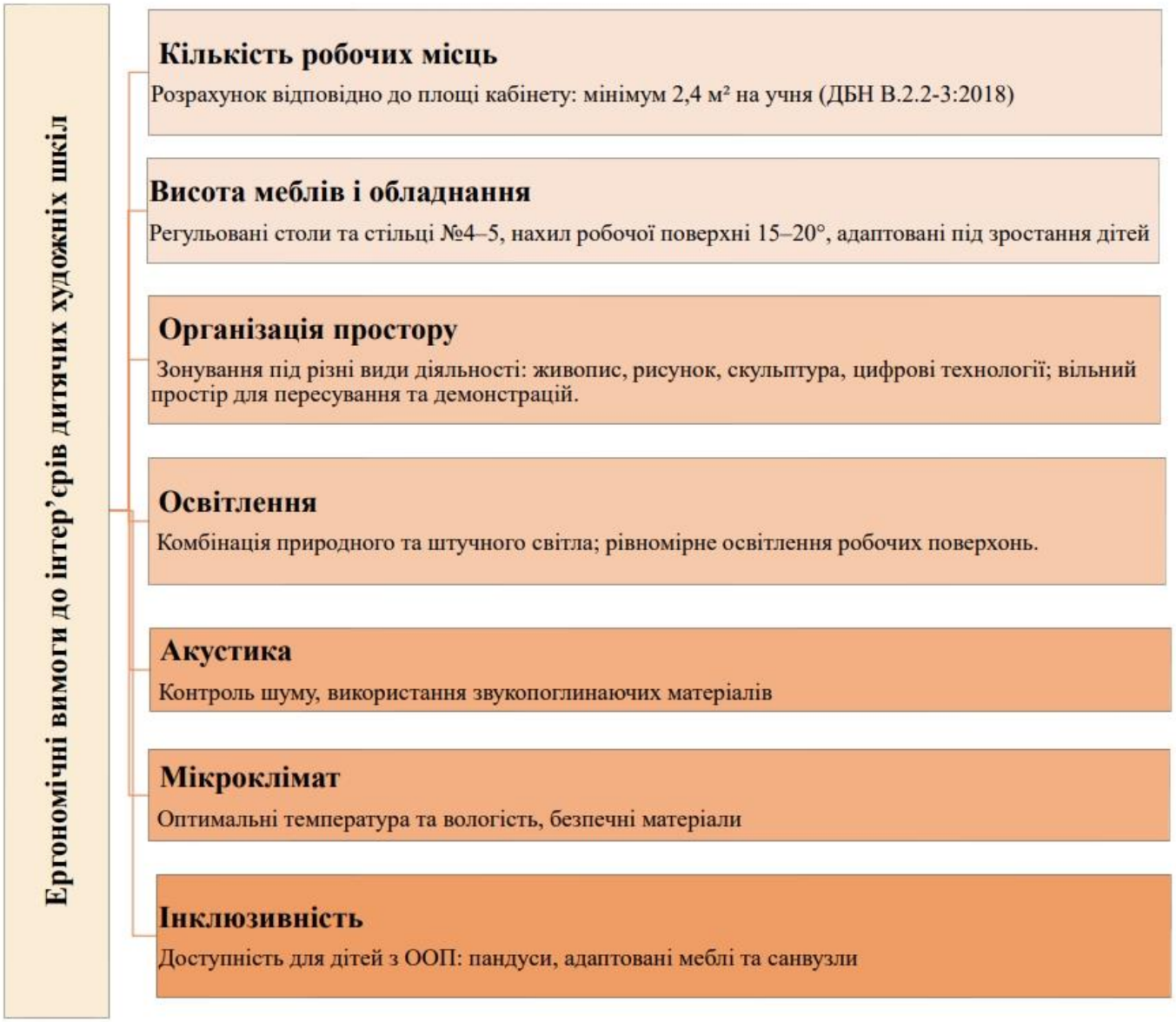

Рис. 3.1.4. Ергономічні вимого до інтер'єрів дитячих художніх шкіл

(розроблено автором)

3.2 Дослідження сучасних тенденцій в дизайні інтер'єрів дитячих художніх шкіл

У сучасних умовах важливим чинником у проєктуванні громадських просторів, зокрема навчальних закладів, є орієнтація на актуальні тенденції дизайну. Дитячі художні школи потребують особливого підходу - як у функціональному, так і в естетичному аспекті. Правильний вибір тенденцій і стилістичних напрямів визначає не лише зовнішній вигляд простору, але й комфорт, мотивацію та творчу активність учнів [9]. Основне завдання полягає у створенні

дизайну, який поєднує довговічність, функціональність і сучасність, водночас зберігаючи актуальність упродовж десятиліть. Інтер'єри дитячих художніх шкіл повинні бути не лише технічно оснащеними, але й надихати, формуючи простір, сприятливий для розвитку творчого потенціалу. Адже саме мистецькі заклади є осередками, де зароджуються нові таланти й формується естетичне сприйняття майбутніх митців. Посилання на Рис. 3.2.1.

Рис. 3.2.1. Сучасні тенденції в ітер'єрі дитячих художніх шкіл

(розроблено автором)

На сьогодні багато існуючих дитячих художніх шкіл в Україні стикаються з рядом викликів, які пов'язані з моральним і фізичним зношенням інтер'єрів, а також невідповідністю сучасним освітнім вимогам [4]. Посилання на Рис. 3.2.2.

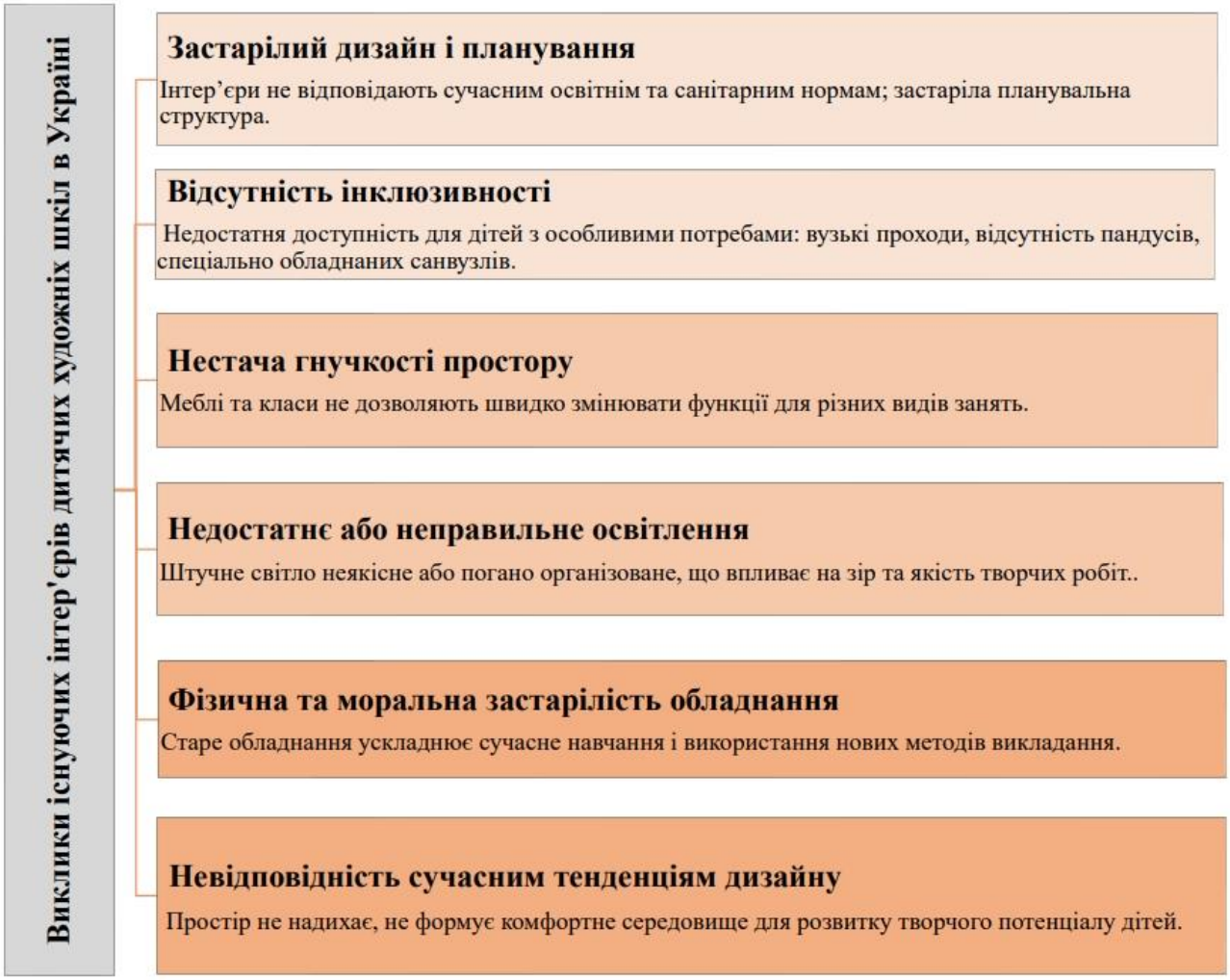

Рис. 3.2.2. Виклики існуючих інтер'єрів дитячих художніх шкіл в Україні

(розроблено автором)

Основні проблеми сучасних інтер'єрів дитячих художніх шкіл

- Застарілість дизайну та планувальних рішень, що не відповідають сучасним освітнім і санітарним нормам.

- Відсутність належної інклюзивності, яка є обов'язковою вимогою для всіх громадських будівель згідно з ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення".

- Нестача гнучкості у просторі - меблі та класи не пристосовані для трансформації чи зміни функцій, що ускладнює проведення занять різного формату.

- Недостатнє або неправильно організоване штучне освітлення, що може негативно впливати на зір дітей і якість художньої роботи.

- Фізична й моральна застарілість обладнання, що стримує ефективне навчання та розвиток сучасних методів викладання.

Для подолання цих проблем необхідно здійснити оновлення навчальних просторів, як у плані дизайну, так і в технічному забезпеченні. Головна мета - створити сучасне середовище, яке відповідатиме усім нормам, рекомендаціям та актуальним тенденціям дизайну. Простір має бути створений для дитини, з урахуванням її потреб, фізіології, сприйняття кольору, форми, освітлення та акустики. Особливу увагу слід приділяти інклюзивності, адже вона є показником людяності та державної зрілості. Наявність зручних проходів, відповідних дверних прорізів, пандусів, а також спеціально обладнаних санвузлів робить заклад доступним для дітей з обмеженими можливостями. Це створює рівні умови для навчання й розвитку кожної дитини, незалежно від її фізичних можливостей.

Сучасні тенденції у розвитку дизайну інтер'єрів дитячих художніх шкіл

1. Переосмислення просторової організації навчального середовища.

Сучасний підхід передбачає гнучкість, багатофункціональність і можливість швидкої трансформації приміщень. Це дозволяє ефективно використовувати простір для занять із живопису, рисунку, скульптури, історії мистецтва, декоративного мистецтва чи роботи з цифровими технологіями [29].

2. Зміни у стилістиці інтер'єрів.

У сучасному дизайні важливо не сліпо наслідувати тренди, а орієнтуватися на довготривалі тенденції, що зберігають актуальність у часі. Тренд є короткочасним проявом моди, тоді як тенденція - це більш глибинний напрям розвитку дизайну, який має стійку цінність. Однією з актуальних тенденцій є еклектика, що поєднує кілька стилів у гармонійному співвідношенні. Такий підхід дозволяє створювати оригінальні, динамічні та водночас збалансовані інтер'єри. Основою часто виступає скандинавський стиль- лаконічний, світлий і природний, який легко адаптується до навчального середовища. Як акценти можна використовувати

елементи інших стилів- індустріального, мінімалістичного або сучасного класичного, але не більше трьох для збереження цілісності простору.

3. Використання модульних рішень.

Модульні меблі та мобільні класи дозволяють швидко змінювати просторову структуру, адаптуючи її під різні види занять. Така гнучкість підвищує ефективність навчального процесу і створює комфорт як для викладачів, так і для учнів.

4. Фокус на творця та процес творчості.

Інтер'єр дитячої художньої школи повинен бути підпорядкований головній ідеї - людина у центрі простору. Дизайн не має відволікати від навчального процесу, навпаки - допомагати зосередитись, стимулювати уяву та творче мислення. Важливу роль відіграють нейтральні кольори, правильне зонування, природне і штучне освітлення, а також ергономічні меблі [22].

5. Біофільний дизайн - єдність із природою.

Однією з помітних сучасних тенденцій у створенні навчальних просторів є прагнення до природності та гармонії з довкіллям. Біофільний підхід у дизайні інтер'єру передбачає включення природних матеріалів, фактур і кольорів, що створюють атмосферу спокою, натхнення й внутрішнього комфорту. Для дитячих художніх шкіл це особливо важливо, адже природа - це одне з головних джерел естетичного досвіду, яке формує у дітей відчуття кольору, форми та гармонії. Такі рішення, як використання дерева, каменю, тканин із натуральних волокон, велика кількість денного світла, наявність зелених куточків чи навіть маленьких внутрішніх садів, допомагають створити простір, у якому приємно творити й перебувати. Біофільний дизайн не лише підсилює емоційний комфорт, а й формує у дітей екологічне мислення та повагу до навколишнього світу, що є невід'ємною частиною сучасної культури [26].

6. Інтеграція технологій у художньо-освітній простір

Ще однією важливою тенденцією у розвитку дизайну дитячих художніх шкіл є поєднання традиційних методів навчання з сучасними цифровими технологіями. Сьогодні діти все частіше створюють роботи не лише на папері, а й у цифрових форматах - на графічних планшетах, у 3D-програмах чи під час роботи з

інтерактивними екранами. Тому простір школи має бути технічно гнучким: зручне розміщення мультимедійних зон, продумана система електроживлення, місця для зберігання техніки, якісне освітлення та акустика. Таке середовище сприяє поєднанню класичного мистецтва й сучасного дизайну, формує у дітей навички, необхідні у професійному середовищі майбутнього. Інтеграція технологій не замінює творчість, а навпаки - відкриває нові можливості для її прояву, розширює межі художнього мислення й робить навчання більш цікавим та актуальним [18]. Посилання на Рис. 3.2.3.

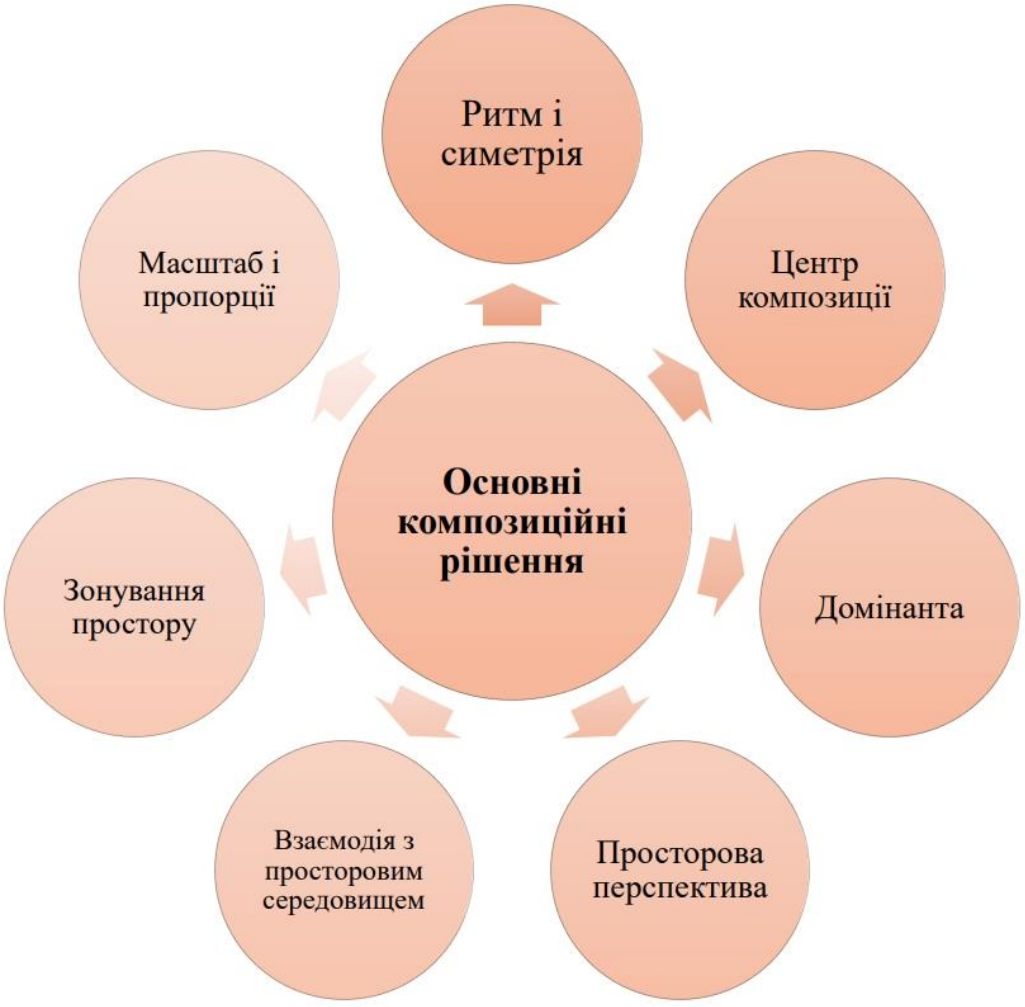

Рис. 3.2.3. Основні композиційні рішення

(складено автором)

3.3. Відповідність інер’єрних рішень художніх шкіл принципам сучасного дизайн-проєктування.

Розроблення дизайну інтер’єру дитячих художніх шкіл має відповідати принципам сучасного дизайн-проєктування. Такий підхід формує простір, який не лише забезпечує виконання навчальних функцій, а й підтримує мотивацію та творчу активність учнів. Застосування принципів сучасного дизайну в інтер’єрах художніх шкіл дозволяє створити середовище, що сприяє концентрації, акуратності у роботі, розвитку естетичного сприйняття та формує безпечний і зрозумілий простір для дітей різного віку.

До основних принципів сучасного дизайн-проєктування належать:

1. Функціональність. У сучасному дизайні інтер’єру першочерговою є не декоративність середовища, а його здатність виконувати поставлені завдання. Інтер’єр має реагувати на потреби користувача, забезпечувати зручність і підтримувати оптимальні сценарії використання простору. У випадку художніх шкіл це означає адаптацію приміщень під конкретні види діяльності: малювання за мольбертами, роботу за великими столами, сушіння робіт, організацію системи зберігання матеріалів [16]. Отже, функція визначає планувальне рішення, конфігурацію меблів і спосіб організації площі.

2. Людиноцентричність. Сучасний дизайн спирається на потреби фактичних користувачів. Важливо враховувати реальні сценарії використання простору, способи взаємодії учнів з середовищем, їхні звички та освітні процеси. У художніх школах для старших дітей це виявляється у створенні зон для індивідуальної роботи, спільних обговорень та консультацій. Інтер’єр має підтримувати концентрацію, забезпечувати психологічний комфорт і відчуття зрозумілої організації простору [10].

3. Раціональність та ергономіка. Цей принцип передбачає логічну організацію простору, правильні відстані та маршрути, пропорційні розміри меблів і відповідні висоти робочих поверхонь. Ергономіка знижує втому та запобігає неправильним позам при тривалій роботі. В художніх школах особливо важливо

забезпечити достатню відстань між робочими місцями, щоб учні не заважали один одному, а також підібрані відповідні за висотою столи, стільці та мольберти [27].

4. Контекстність. Сучасний дизайн має враховувати архітектурні особливості будівлі, локальний контекст, бюджет, а також специфіку діяльності. У випадку художньої освіти інтер'єр виступає інструментом розвитку естетичного мислення, тому рішення повинні бути доречними та образно чистими, не суперечити характеру простору та підсилювати його функцію [16].

5. Зменшення «візуального шуму». Сучасні інтер'єри тяжіють до чистоти форм, лаконічності та зменшення зайвого декору. Це особливо важливо для художніх шкіл, де надмірні візуальні подразники можуть спотворювати сприйняття кольору та відволікати дітей від навчального процесу. Нейтральний фон дає можливість сфокусувати увагу на творчій діяльності.

6. Екологічність і сталість. Сучасний дизайн ґрунтується на використанні довговічних, зносостійких та безпечних матеріалів. Для художніх шкіл це має практичне значення, адже приміщення піддаються інтенсивному використанню, контакту з фарбами, розчинниками та механічними впливами. Сталі матеріали зменшують витрати на ремонт і продовжують термін експлуатації простору [26].

7. Узгодженість і системність. Інтер'єр має формувати цілісну композиційну структуру, де кожне рішення підпорядковане загальній концепції. Узгодженість у кольорах, масштабах, матеріалах та освітленні допомагає створити впорядковане середовище. У художніх школах це особливо цінно, оскільки сам простір може виступати прикладом грамотної композиції та читання зв'язків між формою і кольором [10].

8. Технологічність. Сучасне дизайн-проєктування активно застосовує інноваційні матеріали, сучасні системи освітлення, а також цифрові інструменти проєктування (BIM, VR, AR). У художніх класах це може проявлятися у використанні регульованого освітлення, спеціальних поверхонь для презентацій, інтерактивних систем оцінки та демонстрації робіт. Технології стають інструментом оптимізації освітнього процесу та підвищення його ефективності.

3.4. Реалізація принципів ергономіки та універсального дизайну в інтер'єрах дитячих художніх шкіл.

Ергономіка в дизайні інтер'єру це окрема наука, яка допомагає створити простір а особливо меблі зручними у користуванні. У контексті дитячих художніх шкіл застосування принципів ергономіки полягає у створенні середовища, що відповідає фізичним параметрам дітей, їхнім потребам та сценаріям навчальної діяльності.

Одним із ключових аспектів є правильне визначення висоти та пропорцій меблів. Для художніх класів це особливо важливо: мольберти та столи повинні підходити для роботи сидячи та стоячи, враховуючи різний зріст учнів різного віку. Недостатня увага до цих параметрів може призводити до фізичного дискомфорту, втоми та неправильної постави під час тривалої роботи [37].

Світло та нахил робочої поверхні також відіграють важливу роль. Оптимальне освітлення дозволяє чітко бачити кольори та деталі, а правильно підібраний кут нахилу столу або мольберта зменшує напруження рук і очей, робить процес малювання більш комфортним і продуктивним [16].

Не менш важливою є організація пересування в класі. Ергономічний підхід передбачає продумування маршрутів між робочими місцями, щоб уникнути тісняви та випадкових зіткнень. Простір має бути логічно структурований, а розташування меблів, зрозумілим та інтуїтивним, щоб учні могли швидко орієнтуватися без додаткових пояснень [37].

Принцип універсального дизайну передбачає адаптацію середовища для всіх користувачів. У художніх школах це означає створення можливості для комфортної роботи дітей різного віку, росту та фізичних можливостей. Також важлива мобільність меблів, можливість трансформувати простір для різних видів занять або групової роботи, що дозволяє швидко змінювати організацію приміщення під конкретну задачу.

В цілому, реалізація принципів ергономіки та універсального дизайну забезпечує середовище, де учні можуть працювати зручніше, безпечно та ефективно, а сам інтер'єр стає інструментом підтримки творчого процесу.

3.5. Інклюзивність та безпечність простору як ключові принципи сучасного дизайн-проєктування.

Інклюзивність та безпечність простору є невід'ємними складовими сучасного дизайн-проєктування, особливо у навчальних закладах для дітей. Інклюзивний простір передбачає, що приміщення доступне та комфортне для всіх користувачів незалежно від їхніх фізичних можливостей, віку чи рівня розвитку. У контексті дитячих художніх шкіл це означає, що дизайн класів та навчальних зон повинен враховувати різний зріст і фізичні потреби учнів, забезпечувати зручність пересування та доступ до всіх матеріалів і обладнання. Безпечність простору включає як фізичні, так і психоемоційні аспекти. Фізична безпека досягається використанням стійких, зносостійких матеріалів, безпечних покриттів для підлоги, округлених кутів меблів, а також правильної організації маршрутів пересування, щоб уникати травм і зіткнень. Особлива увага приділяється освітленню: воно має бути достатньо рівним, без мерехтіння, щоб не напружувати зір і не створювати тіней, що відволікають [28].

Психологічна безпека - не менш важливий аспект. Простір має підтримувати відчуття впорядкованості та контролю: зрозуміла структура класу, логічне розташування меблів і навчальних зон допомагає учням швидко орієнтуватися, зменшує стрес і сприяє концентрації. Для художніх шкіл це критично, адже творчий процес потребує спокійного і впорядкованого середовища.

Інклюзивність і безпечність також передбачають гнучкість простору. Наприклад, частина меблів може бути регульованою або мобільною, щоб підлаштовуватися під різні групи учнів і види занять. Це дозволяє створити середовище, де кожна дитина може навчатися ефективно, незалежно від індивідуальних потреб, і одночасно забезпечує захист від можливих фізичних ризиків[18].

У результаті дотримання принципів інклюзивності та безпечності формує середовище, що сприяє розвитку творчості, концентрації та естетичного сприйняття у дітей, а сам інтер'єр стає підтримкою освітнього процесу і комфортним для всіх учнів.

ВИСНОВКИ ПО РОЗДІЛУ ІІІ

Дослідження сучасних тенденцій у дизайні інтер'єрів дитячих художніх шкіл показує, що ефективне навчальне середовище формується завдяки поєднанню естетики, функціональності та психологічного комфорту. Приміщення мають відповідати нормам, надихати дітей та стимулювати розвиток художнього мислення.

Проблеми інтер'єрів:

1. Морально і фізично застарілі приміщення, недостатньо освітлені та обладнані.

2. Обмежена гнучкість і відсутність інклюзивності.

Рішення та дизайн:

1. Оновлення приміщень із урахуванням фізіологічних та творчих потреб.

2. Мобільні меблі, модульні рішення та регульовані столи для адаптації класу.

Освітлення і кольори:

1. Поєднання природного та штучного світла, нейтральні та природні відтінки.

2. Яскраві або кислотні кольори можуть викликати втому.

Простір і зонування:

1. Чітке виділення зон для навчання, демонстрації, відпочинку та зберігання матеріалів.

2. Контроль власного простору сприяє самостійності та мотивації

Функціональність та ергономіка:

1. Безпека, комфорт та естетика.

2. Інтеграція технологій для розвитку творчого потенціалу дітей.

Сучасна художня школа - це гнучкий та надихаючий простір, де діти опановують техніку, розвивають самостійність і творчі здібності, формують емоційну стабільність та готовність до взаємодії з іншими.

РОЗДІЛ IV. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ (НА ПРИКЛАДІ ДИТЯЧОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ В МІСТІ ПЕРЕЯСЛАВ)

4.1. Вихідні дані для проєктування та концепція дизайну навчальних приміщень

Для розробки дизайн-проєкту навчальних приміщень було взято до уваги особливості Переяславської дитячої художньої школи, розташованої за адресою вул. Богдана Хмельницького, 47. Школа заснована у 1990 році на базі студії образотворчого мистецтва і з того часу стала важливою мистецькою установою міста. Вона надає можливість дітям здобувати знання з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, розвивати творчі навички та художній смак, брати участь у виставках і конкурсах різного рівня. На сьогодні школа обслуговує понад 100 учнів, охоплюючи різні вікові групи та рівні підготовки. Такий контингент учнів потребує організованого, комфортного та функціонального простору для ефективного навчання та творчої діяльності. Посилання на Рис. 4.1.1.

Рис. 4.1.1. Ситуаційна схема та зображення фасаду художньої школи,

URL: https://perejaslav.org.ua/kultura/hudozhnya-shkola.html

Будівля школи являє собою двоповерхову сталінку, побудовану в стилі сталінського неокласицизму. Її характерні риси - високі стелі, великі аркові вікна та декоративна ліпнина, що створюють просторий і світлий інтер'єр. Фасад оформлений симетрично, із класичними архітектурними елементами: карнизами, пілястрами та декоративними поясами, що надає споруді урочистого та культурно значущого вигляду. Архітектурні особливості будівлі безпосередньо впливають на організацію внутрішнього простору, освітлення та зонування приміщень, створюючи сприятливі умови для занять мистецтвом.

Школа включає два великих класи на першому поверсі та один на другому, де проходить основне навчання: історія мистецтва, рисунок, живопис та уроки композиції. Просторий хол при вході використовується для проведення виставок робіт учнів та місцевих художників, що підкреслює відкритість школи до громади. Наявні аркові високі вікна є не лише архітектурною прикрасою, але й важливим джерелом природного освітлення, необхідного для художніх занять. Посилання на Рис. 4.1.2, Рис. 4.1.3.

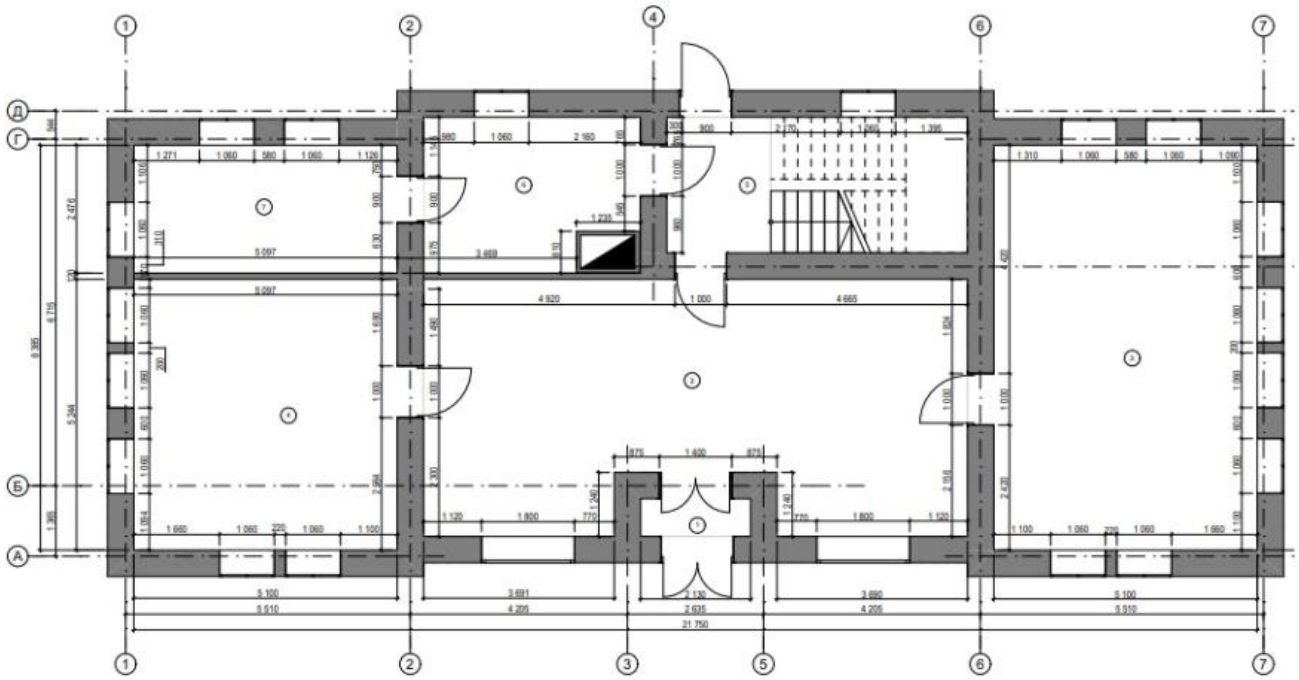

Рис. 4.1.2. Обмірний план 1 поверху

(розроблено автором)

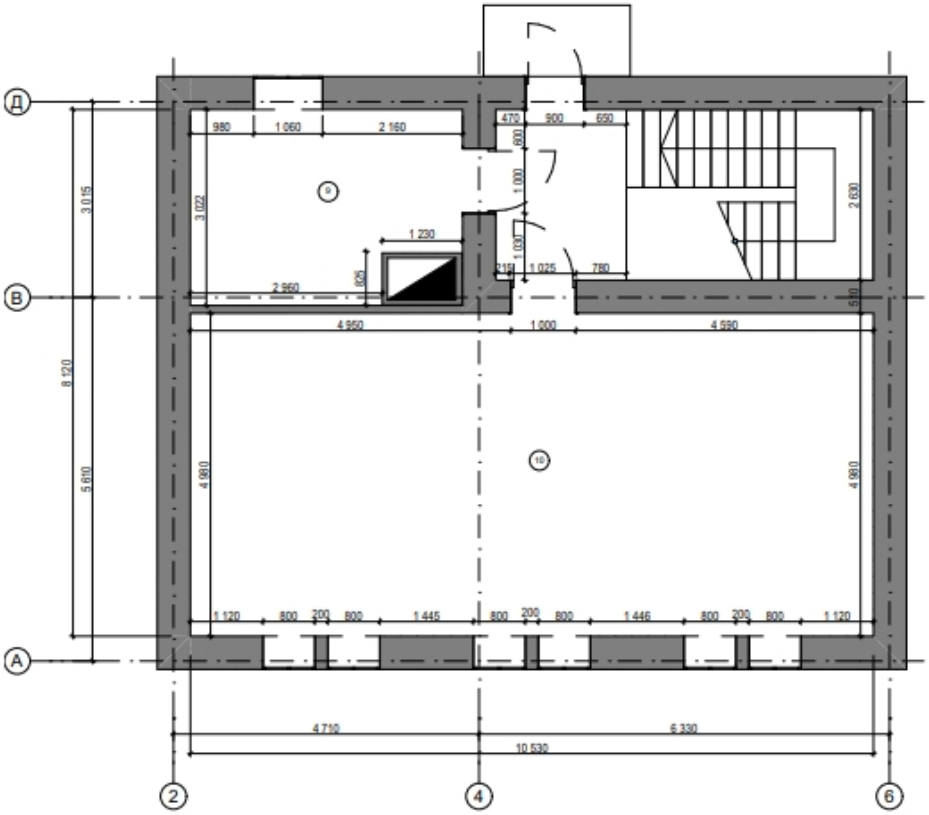

Рис. 4.1.3. Обмірний план 2 поверху

(розроблено автором)

На даний час інтер’єр потребує значної реновації, оскільки підлогове покриття (паркетна дошка), фарбування стін та меблі застарілі, а інженерні системи, включно з електрикою, не відповідають сучасним вимогам до навчальних приміщень. Для створення оптимального середовища необхідно врахувати не лише естетичні та художні аспекти, а й ергономіку, комфорт, безпеку та відповідність санітарним нормам. Посилання на Рис. 4.1.4, Рис. 4.1.5.

Рис. 4.1.4. Поточний стан інтер’єр школи

(фото автора)

Рис. 4.1.5. Поточний стан інтер’єру класу історії мистецтва

(фото автора)

Виходячи з цього, основні завдання дизайн-проєкту полягають у наступному:

-Забезпечити раціональну організацію простору, мобільність класів та зручне зонування навчальних і виставкових зон.

-Розробити ефективне освітлення, поєднуючи природне та штучне, що дозволить проводити уроки живопису та композиції, а також виділяти окремі зони для демонстрації робіт та натур.

-Оснастити класи необхідним обладнанням та меблями, включно з раковинами для класів живопису та ергономічними стільцями.

- Передбачити достатню кількість санвузлів для комфортного користування учнями та персоналом.

-Створити систему зберігання матеріалів та робіт учнів, що забезпечить порядок та зручність у використанні класів.

- Розробити сучасний дизайн інтер’єру, який гармонійно поєднається з архітектурними особливостями будівлі, включаючи елементи еклектики.

- Визначити кольорову гаму та матеріали, що будуть довговічними, безпечними та відповідатимуть художньо-естетичним вимогам навчального процесу.

Виходячи з поставлених завдань, важливо визначити основні принципи, на яких базуватиметься дизайн інтер'єру, щоб забезпечити оптимальні умови для навчання та творчої діяльності дітей

Перед тим як розглядати детальні рішення щодо дизайну інтер'єру Переяславської дитячої художньої школи, важливо чітко визначити основні принципи, на яких буде базуватися дизайн навчальних приміщень:

1. Функціональність меблів

Основною задачею є забезпечення меблями, які мають регулювання висоти та нахилу, оскільки учні мають різні габарити та комплекцію. Це дозволяє створити комфортні умови для кожного та підтримує правильну поставу під час навчання та творчої діяльності.

2. Ергономічність

Проєктування простору базується на принципах ергономіки, адже без цього неможливо створити зручне, безпечне та функціональне середовище, що відповідає потребам дітей різного віку та сприяє ефективному навчанню.

3. Якісне освітлення

Особливу увагу приділено освітленню: максимальне використання денного світла та продумане штучне освітлення, що дозволяє уникнути перенапруження очей під час малювання та інших творчих занять.

4. Гнучкість класних приміщень

Класи мають бути раціонально спроєктовані та трансформовані під різні види творчої діяльності: малюнок, живопис, композиція, групові та індивідуальні заняття.

5. Врахування стилістичних особливостей архітектури

Інтер'єр має гармонійно поєднуватися з архітектурним стилем будівлі, зберігаючи класичні елементи сталінської сталінки та підкреслюючи її естетичну цінність.

Таким чином, концепція дизайн-проєкту базується на поєднанні функціональності, ергономіки, естетики та архітектурної цінності будівлі, що дозволяє створити сучасний, безпечний та стимулюючий простір для творчої діяльності дітей і педагогів.

4.2. Функціонально-планувальна та об'ємно-просторова організація навчальних класів ДХШ

Перед початком розробки планувального рішення та організації навчальних класів, було визначено основний критерій – формування простору, який забезпечував би зручність, ергономічність та комфорт дітей під час навчання і творчої діяльності. Проаналізувавши наявну архітектурну споруду, де наразі проводяться заняття, було вирішено зберегти стилістичний напрямок будівлі та її характерну симетричну планувальну концепцію.

Першочергово було виявлено суттєву проблему- відсутність санітарних приміщень у межах будівлі. Діючі туалети розташовані у дворі школи, що є незручним та небезпечним, особливо в холодну пору року, коли діти змушені вдягати верхній одяг і виходити на подвір'я. Для вирішення цієї проблеми, після отримання технічного плану будівлі, було визначено можливість розміщення трьох туалетів біля наявного вентиляційного каналу та каналізаційної труби: чоловічого, жіночого та санітарного приміщення для людей з інклюзивними потребами. У процесі планування також було проведено часткову перепланування. Одне приміщення повністю відведено під вбиральню, а приміщення біля класу рисунка переобладнано для викладацького персоналу з окремим санітарним вузлом. Крім того, у класі рисунка підведено водопостачання для двох умивальників, що необхідно для проведення уроків живопису, де часто потрібно міняти воду та мити руки. Посилання на Рис. 4.2.1, Рис. 4.1.2.

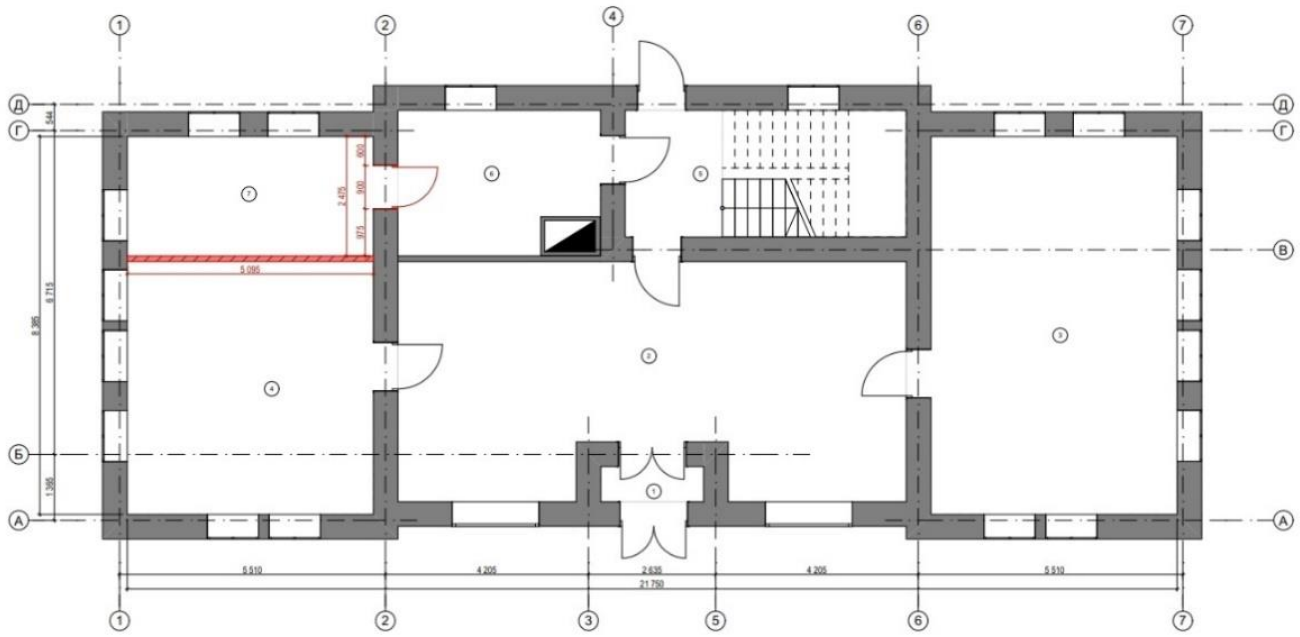

Рис. 4.2.1. План демонтажу першого поверху

(розроблено автором)

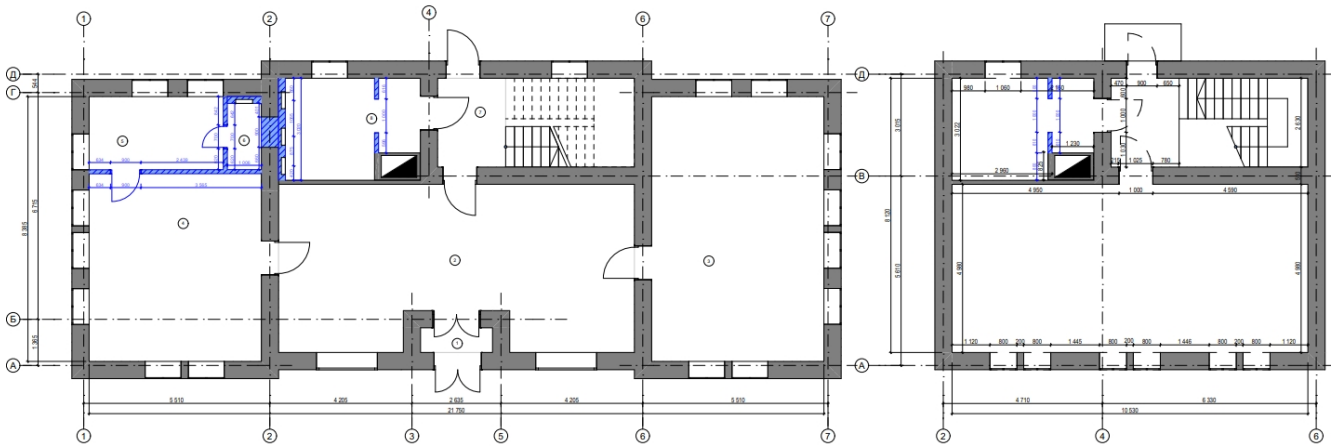
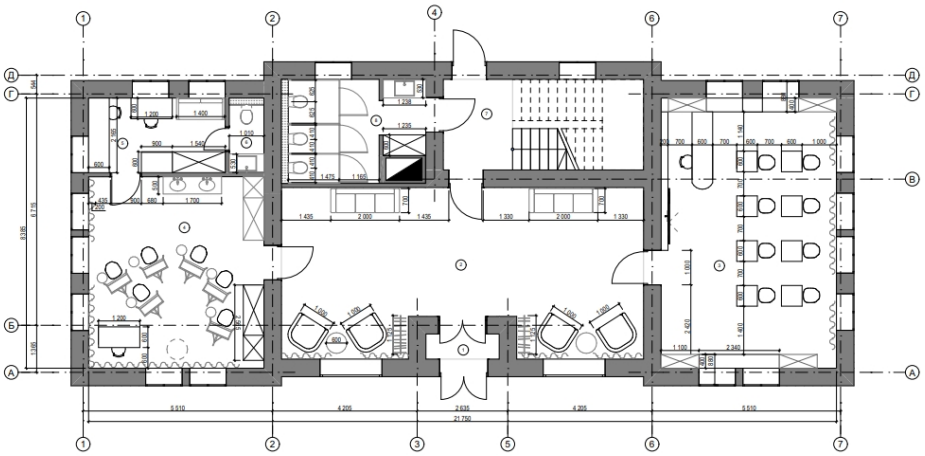

Рис. 4.2.2. План монтажу першого і другого поверхів

(розроблено автором)

Враховуючи невеликі розміри школи, планування класів виконано максимально продумано, щоб уникнути частих зіткнень учнів різних груп і оптимізувати рух у виставковому холі, який є центральною частиною школи. Всі основні дверні проходи сплановані шириною 1000 мм, що забезпечує зручне пересування людей з інклюзивними потребами. Посилання на Рис. 4.2.3.

Експлікація першого поверху

№	Назва приміщення	Площа, кв. м
1	Тамбур	2,81
2	Виставковий хол, зона очікування	50,20
3	Клас історії мистецтва, композиції	40,38
4	Клас живопису, рисунку	28,68
5	Кімната викладачів	8,60
6	Туалет для працівників школи	2,18
7	Сходова клітина, хол 2	15,67
8	Туалет	11,81
		160,33 м²

Рис. 4.2.3. План розміщення меблів та обладнання навчальних приміщень 1 поверху (розроблено автором)

Планування виставкового холу. Виставковий хол збережено в його існуючих межах, додано сучасні меблі та крісла для відпочинку. Картини розташовані на стінах, які слугують чистим фоном, щоб акцентувати увагу на творах. Для освітлення виставкових робіт передбачено комбіноване рішення: центральне розсіяне освітлення та точкові споти на шинах, що дозволяє регулювати підсвічування окремих картин. Також у холі встановлено вішалки для верхнього одягу.

Клас історії мистецтва. З правої сторони планування розташований клас історії мистецтва, який заплановано використовувати також для групових та змішаних занять. Відповідно до ДБН, мінімальна площа на одного учня розраховується залежно від форми організації занять: для фронтальної організації достатньо 2,4 м², а для змішаної або групової – 3 м² на одного учня. Клас має площу 40,38 м², що дозволяє забезпечити комфортне розташування 8 робочих місць з можливістю додати ще два при потребі. Робоче місце викладача стало розташоване паралельно вікнам, гармонійно вписуючись у композицію класу.

По центру класу передбачена мультимедійна дошка для демонстрації наочного матеріалу, розташована на панелі, що відповідає висоті дверного проєму, з подальшим продовженням до стіни з вбудованою корковою дошкою для кріплення навчальних матеріалів. Столи та стільці легкі, що дозволяє легко трансформувати

простір під потреби уроку. Освітлення точкове, спрямоване на робочі місця учнів і викладача, а також на наочні матеріали.

Велика кількість вікон у класі дозволяє забезпечити достатнє природне освітлення. Для контролю світла одну сторону закрито щільними гардинами, інші – ролетами, враховуючи розташування шаф, які гармонійно переходять у підвіконня.

Клас рисунка та живопису. З лівої сторони школи розташований клас рисунка і живопису, який також є транзитним до приміщення викладацького персоналу. За ДБН, на одного учня у класі виділяється 6 м² площі, що забезпечує оптимальні умови для навчання та творчої роботи. У класі передбачено два умивальники, шафи для зберігання матеріалів, місця для пуфів та іншого інвентарю.

Приміщення викладачів. Невелика кімната для викладачів обладнана двома робочими столами, шафою для особистих речей та невеликою робочою зоною з чайником і холодильником. Також передбачено особистий санвузол із унітазом і раковиною.

Санітарні приміщення. Біля сходової клітини розташована основна вбиральня з раковиною та системою зберігання, а також жіночий і чоловічий туалет, включно з приміщенням для людей з інклюзивністю. Посилання на Рис. 4.2.4.

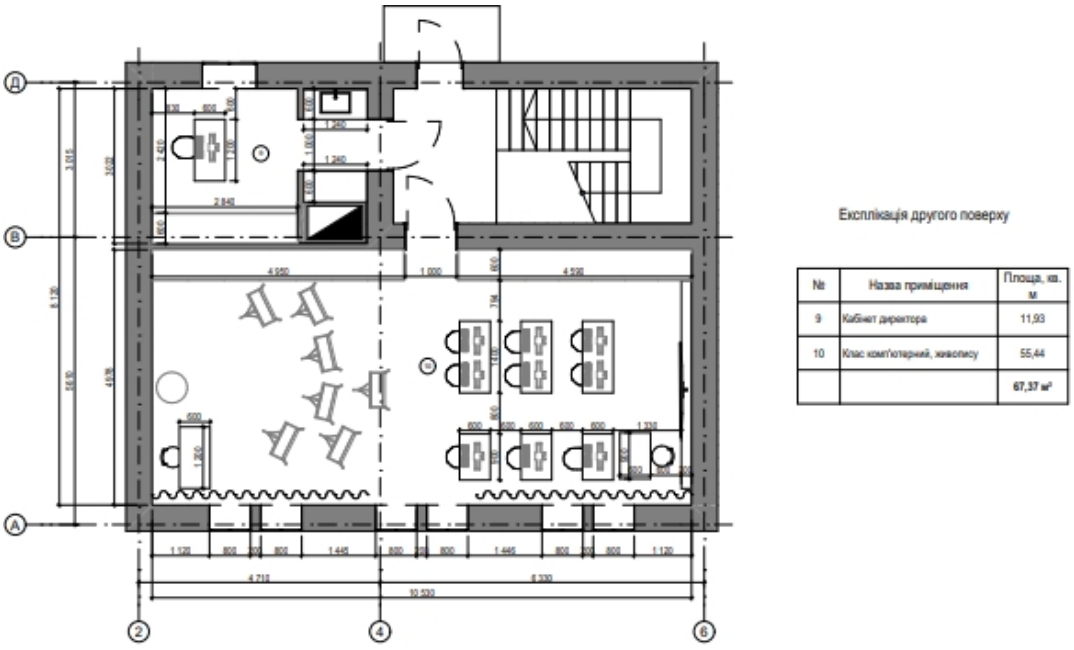

Рис. 4.2.4. План розміщення меблів та обладнання навчальних приміщень 2 поверху (розроблено автором)

Другий поверх. На другому поверсі розташований кабінет директора та великий просторий клас, візуально поділений на дві функціональні зони: для уроків живопису та рисунка та для занять з комп’ютерних технологій. Завдяки центральному входу в групу, простір легко трансформується без потреби у перегородках, оскільки види діяльності не заважають один одному.

У процесі перепланування та організації навчальних приміщень були враховані всі актуальні норми ДБН щодо ергономіки, безпеки та комфортності, а також архітектурні особливості будівлі. При проєктуванні враховано функціональні завдання школи, що дозволяє оптимально розташувати класи, зонувати простір та забезпечити ефективне освітлення і мобільність меблів. Такий підхід забезпечує гармонійне поєднання архітектурної цінності будівлі, естетичних вимог та сучасних освітніх стандартів, створюючи комфортне і стимулююче середовище для навчання та розвитку творчих здібностей учнів. Посилання на Рис. 4.2.6., Рис. 4.2.7.

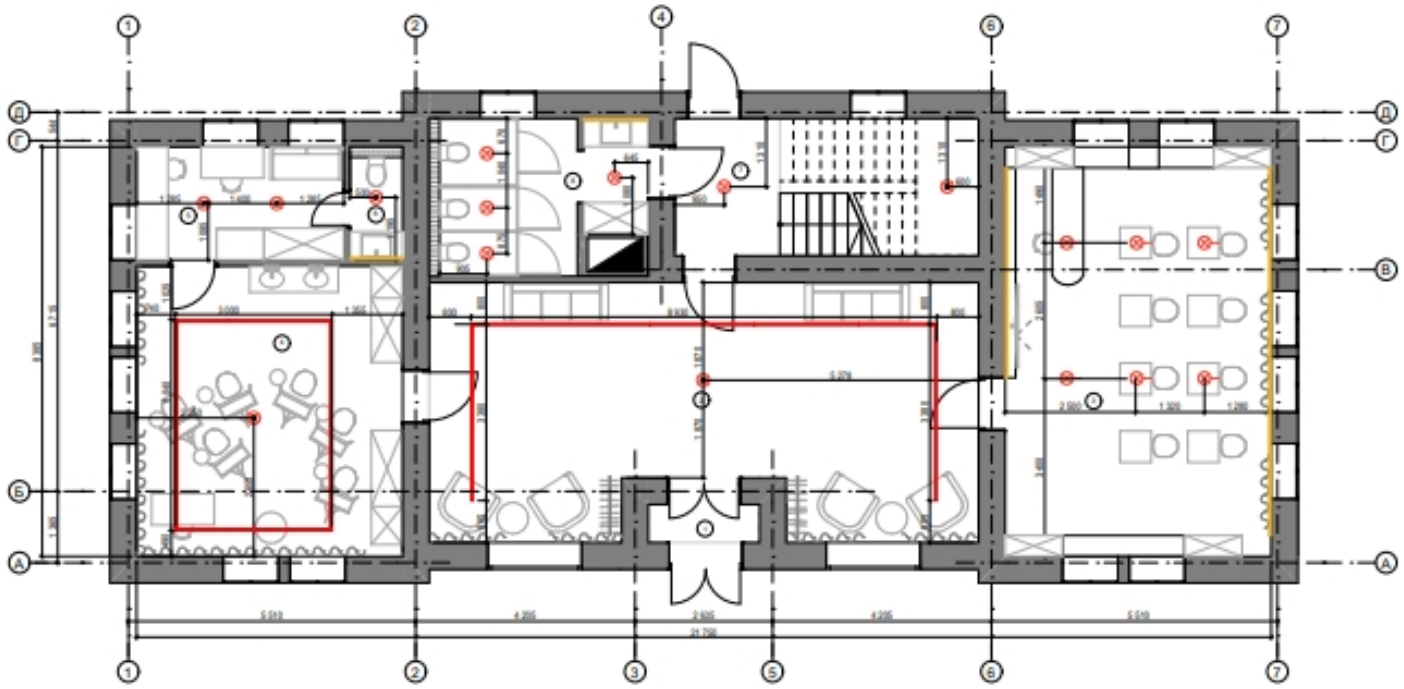

Рис. 4.2.6. План стелі та освітлення першого поверху

(розроблено автором)

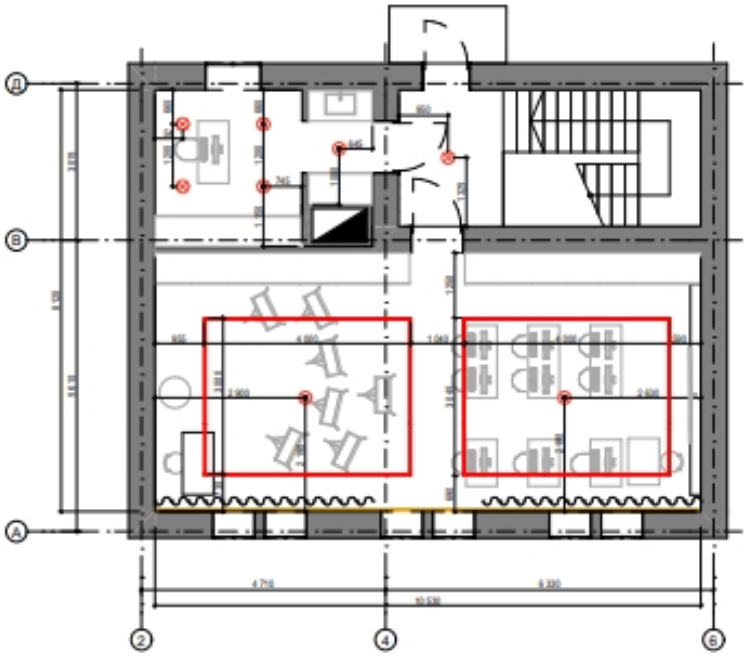

Рис. 4.2.7. План стелі та освітлення другого поверху

(розроблено автором)

Таким чином, функціонально-планувальна та об’ємно-просторова організація навчальних класів забезпечує ефективне використання площі школи, комфортні та безпечні умови для учнів і педагогів, відповідає нормативним вимогам ДБН та сприяє оптимальному навчанню та творчій діяльності. Планування враховує потреби інклюзивності, ергономіку, природне та штучне освітлення, організацію зон зберігання і виставкових зон, а також гармонійне поєднання з архітектурними особливостями будівлі.

4.3. Композиція та формування художнього образу інтер’єрів дитячої художньої школи

Художній образ інтер’єрів дитячої художньої школи є одним із ключових аспектів сприйняття середовища, адже саме він формує перше емоційне враження у учнів, викладачів та відвідувачів. Навчальні приміщення мають не лише відповідати функціональним вимогам, а й створювати атмосферу, що стимулює творчу діяльність, концентрацію та естетичний розвиток дітей. Під час формування художнього образу було враховано історичний контекст будівлі та її архітектурні особливості. Заклад розташований у центрі міста серед об’єктів із культурною

цінністю, тому концепцію вирішено вибудовувати з посиланням на класичні мотиви, адаптовані до сучасних потреб. Використано принцип еклектики, де традиційні елементи (високі стелі, декоративна ліпнина, молдинги, плінтуси, класична фурнітура) поєднуються з модерними меблями та освітленням. Така композиція підкреслює спадкоємність мистецьких традицій і водночас забезпечує комфортне, актуальне середовище для навчального процесу. Посилання на Рис.

4.3.1., Рис. 4.3.2., Рис. 4.3.3.

Рис. 4.3.1. Візуалізація виставкового холу

(розроблено автором)

Рис. 4.3.2. Візуалізація класу історії мистецтва

(розроблено автором)

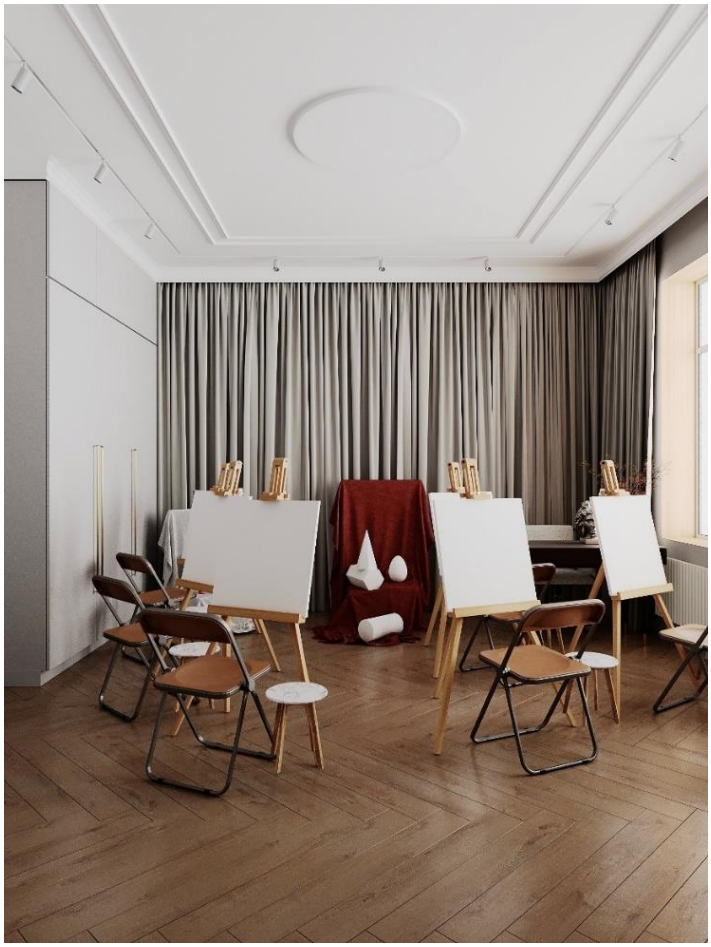

Рис. 4.3.3. Візуалізація класу рисунка і живопису (розроблено автором)

У моєму проєкті приміщення розроблено так, щоб воно сприяло розвитку творчих навичок дітей на кожному етапі навчання. Продумана структура класів, гнучке зонування, виділення робочих місць і демонстраційних площ, а також наявність виставкового холу дозволяють учням легко перемикатися між індивідуальною роботою та колективними творчими проєктами. Нейтральні відтінки стін і корпусних меблів формують стриманий фон для експонування робіт, тоді як кольорові акценти й текстиль на робочих місцях стимулюють активне мислення та емоційну залученість. Освітнє середовище інтегрує сучасні мультимедійні засоби, що дає можливість демонструвати приклади, аналізувати процеси та експериментувати з матеріалами, формуючи комплексний підхід до розвитку художніх здібностей. Посилання на Рис. 4.3.4.

Рис. 4.3.4. Візуалізація компютерного кабінеті і кабінету живопису (розроблено автором)

Психологічний та емоційний вплив середовища

У проєкті особлива увага приділена впливу навчальних приміщень на емоційний стан учнів і викладачів. Світлі нейтральні відтінки створюють відчуття легкості та простору, сприяють концентрації та не відволікають від занять. Помаранчеві акценти на стільцях, текстилі та окремих навчальних зонах підтримують позитивний настрій та активізують творче мислення. Теплий відтінок дерев'яної підлоги в розкладці «англійська ялинка» додає затишку, а м'яке комбіноване освітлення створює комфортну й безпечну атмосферу для творчості. Поступовий перехід від психологічного сприйняття до візуальної організації простору забезпечує цілісне розуміння середовища. Приємні емоції та комфорт є основою, на якій вибудовується подальше візуальне сприйняття.

Візуальні акценти та орієнтація

Композиційне рішення допомагає легко орієнтуватися у приміщеннях. Роботи учнів та сучасних митців розміщені так, щоб ставати центрами уваги й формувати художню атмосферу. Контрастні кольорові елементи текстилю та меблів у значущих зонах допомагають швидко розпізнавати функціональні сегменти. Освітлення розроблене з урахуванням необхідності виокремлення картин, навчальних

матеріалів і робочих місць, що створює чіткі зорові акценти та динамічне сприйняття середовища.

Взаємодія з архітектурним середовищем міста

Навчальний заклад гармонійно відображає історичний контекст будівлі та навколишнього міського простору. Класичні архітектурні деталі—гіпсова ліпнина, молдинги, високі плінтуси, традиційна фурнітура—підкреслюють цінність історичної спадщини. Сучасні меблі та технологічне обладнання інтегровані в інтер'єр так, щоб забезпечити зручність, функціональність і відповідність сучасним освітнім стандартам. Завдяки цьому школа зберігає культурну ідентичність і підкреслює свій статус мистецького закладу.

Стійкість і практичність матеріалів

Підлога класів та холу виконана з кварцвінілового покриття, яке поєднує естетику деревини та довговічність, що є оптимальним рішенням для навчальних приміщень. Санвузли та ділянки біля виходу на двір оздоблені керамогранітною плиткою, стійкою до вологи й механічних навантажень. Стіни вкриті декоративною штукатуркою, яка додає фактурності та є практичною в догляді. Корпусні меблі витримані в нейтральній гамі, що дозволяє зосередити увагу на творчих роботах та забезпечує чистий візуальний фон для навчального процесу. Такий підхід гарантує довготривалу експлуатацію та ефективність приміщень. Посилання на Рис. 4.3.5.

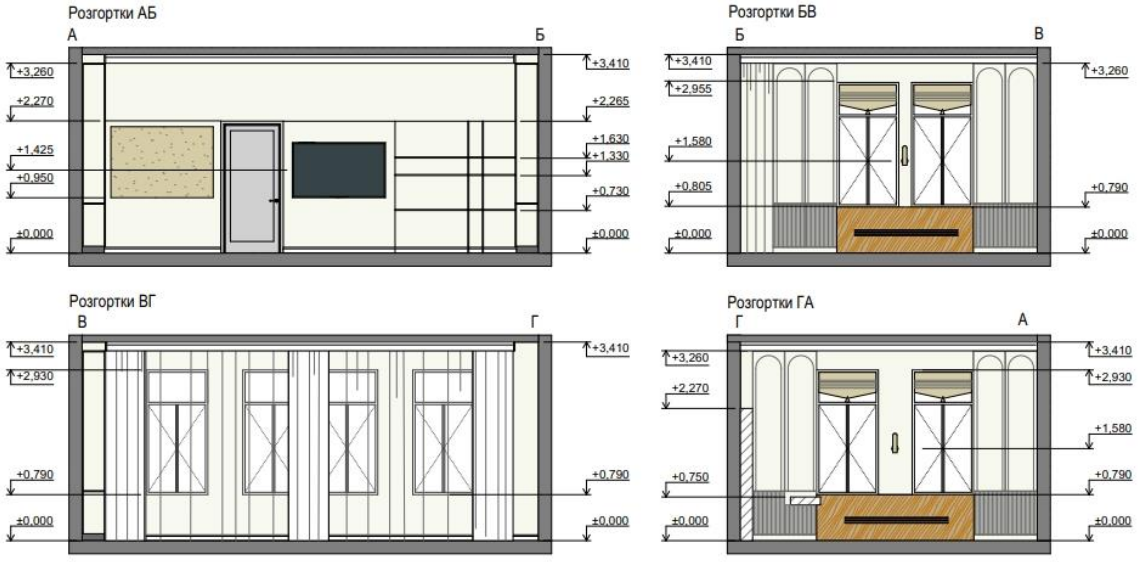

Рис. 4.3.5. Розгортки стін кабінету історії мистецтва і композиції (розроблено автором)

Художній образ інтер’єрів школи базується на гармонійному поєднанні історичних архітектурних елементів, сучасних освітніх потреб і творчих завдань. Простір адаптований до різних видів навчальної діяльності, стимулює розвиток творчого потенціалу та водночас відображає культурну ідентичність закладу. Таке рішення забезпечує функціональність, естетичну цінність і комфорт для учнів, педагогів та відвідувачів, створюючи атмосферу, що сприяє розвитку мистецьких здібностей і задоволенню потреб сучасної художньої школи.

ВИСНОВКИ ПО РОЗДІЛУ IV

У четвертому розділі проведено аналіз і розробку дизайн-рішення для дитячої художньої школи, спрямованого на створення сучасного, функціонального та психологічно комфортного навчального середовища. Проєкт поєднує архітектурні особливості будівлі з актуальними нормами та специфікою художньої освіти, забезпечуючи логічну структуру простору, гнучкість класів і комфорт для учнів.

1. **Просторово-планувальні рішення:** розроблена модель забезпечує логічну структуру пересування, раціональне розміщення класів і допоміжних зон, а також можливість гнучкої трансформації простору відповідно до навчальних потреб.
2. **Освітлення та зонування:** простір забезпечує достатню освітленість, правильну орієнтацію робочих місць, рівномірне штучне світло та зручне зонування для різних технік, що сприяє концентрації та творчій активності.
3. **Матеріально-технічне оснащення:** використано зносостійкі та безпечні матеріали, адаптовані меблі, що забезпечують довговічність, практичність та безпечне використання в інтенсивному навчальному середовищі.
4. **Психологічний вплив простору:** спокійні базові відтінки, природні текстури та стримані акценти формують відчуття стабільності і безпеки, підтримують концентрацію та сприяють творчому настрою учнів.
5. **Створення сприятливого освітнього середовища:** передбачено відкриті робочі зони, демонстраційні поверхні, доступ до природного світла та мікрозони для експериментів, що стимулюють індивідуальні художні рішення та дослідження.

РОЗДІЛ V. РОЗРОБКА ДИЗАЙНЕРСЬКОГО РІШЕННЯ ЕЛЕМЕНТУ ОБЛАДНАННЯ ДИТЯЧОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ

5.1. Прототипи обладнання інтер'єру дитячого художнього класу

Для розробки власного елементу обладнання було проведено аналіз існуючих меблів, що використовуються у навчальних художніх класах. Було розглянуто різні типи крісел, столів та модульних систем, оцінено їх ергономічність, функціональність та зовнішній вигляд. На основі порівняння обрано кілька прототипів, які максимально відповідають потребам учнів та сучасним вимогам навчального середовища. Вибір конкретного прототипу обґрунтовано його зручністю, безпекою, практичністю та естетичними якостями, що дозволяє розробити власний елемент меблів, адаптований під умови дитячої художньої школи та простір зони відпочинку.

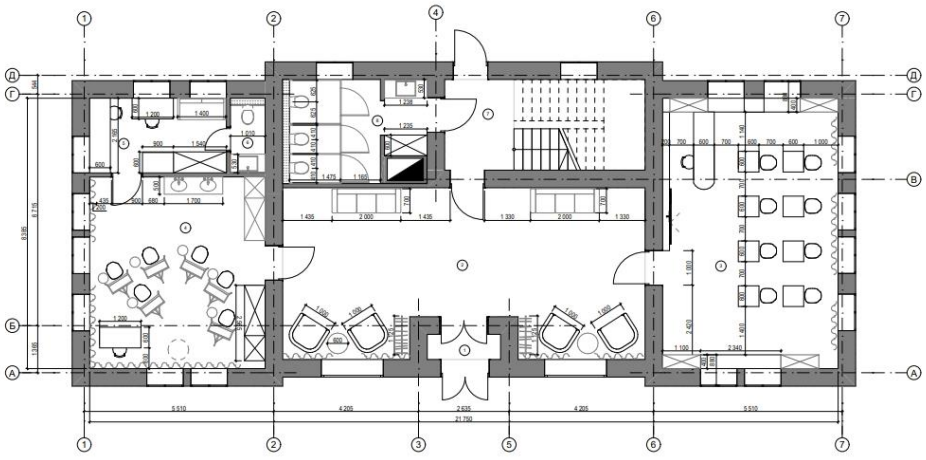
На даний момент більшість меблів школи застаріла і не відповідає сучасним нормам. Письмові столи надто великі та важкі, що ускладнює їхнє комбінування для різних сценаріїв проведення уроків. Стільці та крісла старих моделей не пристосовані для дитячих навчальних приміщень, а матеріал оббивки потребує заміни. Журнальні столи у зоні очікування також застарілі, як і шафи для зберігання. Тому майже всі меблі потребують оновлення.

Для нового елементу меблів передбачено використання сучасних, зносостійких та безпечних матеріалів: каркас із металу або міцної фанери, оббивка з тканини або штучної шкіри, стійкої до інтенсивного використання та легкого догляду, а поверхні столів і полиць із ламінованого або лакованого дерева. Це забезпечує довговічність, безпеку та комфорт, а також відповідає естетичним вимогам художньої школи.

Особлива увага приділена психологічному та функціональному аспекту меблів. Крісло та інші елементи повинні сприяти концентрації, зручності та комфортному відпочинку, а також стимулювати творчу активність учнів. Передбачено модульність і можливість зміни конфігурації простору для групової роботи, індивідуальних занять або відпочинку. Естетика меблів підкреслює творчу атмосферу школи: форма, кольори та матеріали поєднують функціональність і

приємний зовнішній вигляд, створюючи гармонійне середовище для навчання і експериментів. Використання сучасних матеріалів також враховує екологічні вимоги: безпечні фарби, дерево, стійкі покриття.

Оскільки майже всі елементи меблів було вирішено замінити, увагу сконцентрували на розробці крісла у зоні виставкового холу, яке стало б впізнаваною деталлю школи. Обраний елемент - крісло з регулюванням висоти, призначене для розміщення у зоні відпочинку та очікування виставкової зали. Його функція полягає у забезпеченні комфортного простору для дітей і відвідувачів, де можна присісти, відпочити або спостерігати за експозиційними матеріалами. З огляду на просторе середовище було визначено, що ширина крісла становитиме близько 1000 мм, що не створює просторових обмежень. Такі габарити, а також його розташування у залі, забезпечують можливість формувати гнучку та зручну композицію меблів, яка сприяє взаємодії користувачів і формує приємну атмосферу. Такий вибір підкреслює ідею сучасного та функціонального простору, де меблі стають не тільки практичним, але й концептуальним елементом інтер’єру. Посилання на Рис. 5.1.1.

Експлікація першого поверху

№	Назва приміщення	Площа, кв. м
1	Тамбур	2,81
2	Виставковий хол, зона очікування	50,20
3	Клас історії мистецтва, композиції	40,38
4	Клас живопису, рисунку	28,68
5	Кімната викладачів	8,60
6	Туалет для працівників школи	2,18
7	Сходова клітина, хол 2	15,67
8	Туалет	11,81
		160,33 м²

Рис. 5.1.1. План першого поверху школи з меблями та обладнанням (розроблено автором)

Обраним джерелом натхнення стало крісло Савонарола з елегантною розкладною конструкцією, серповидними перехресними ніжками та компактною спинкою. Його історичний зв’язок із давньоримськими курульними кріслами та

естетика італійського Відродження надихнули мене створити власний варіант крісла, поєднуючи традиційну форму з сучасним дизайном, ергономікою та комфортом для користувачів у навчальному просторі. Посилання на Рис. 5.1.2., Рис. 5.1.3.

Рис. 5.1.2. Стілець савонаролу. Італія, XVI століття

URL: https://www.dorotheum.com/en/l/553253/

Рис. 5. 1.3. Крісла Савонарола в стилі середини XX століття

URL: https://lovegoruar.click/product_details/89522971.html

На основі цієї ідеї було знайдено багато сучасних інтерпретацій. Проте вирішено розробити крісло з каркасом у вигляді півкола з регулюванням висоти на ніжках. Сидіння виконане у вигляді м’якої подушки з цікавим текстилем, який легко замінити або випрати. Для зручності у виставковій залі передбачено ергономічну спинку та м’які підлокітники, що створюють комфортну зону для тимчасового відпочинку або спостереження за експозицією. Таке рішення поєднує історичну естетику, сучасні матеріали, ергономіку та функціональність, підкреслюючи ідею сучасного та творчого простору, де меблі стають не лише практичними, а й концептуальними елементами інтер’єру. Посилання на Рис. 5.1.4.

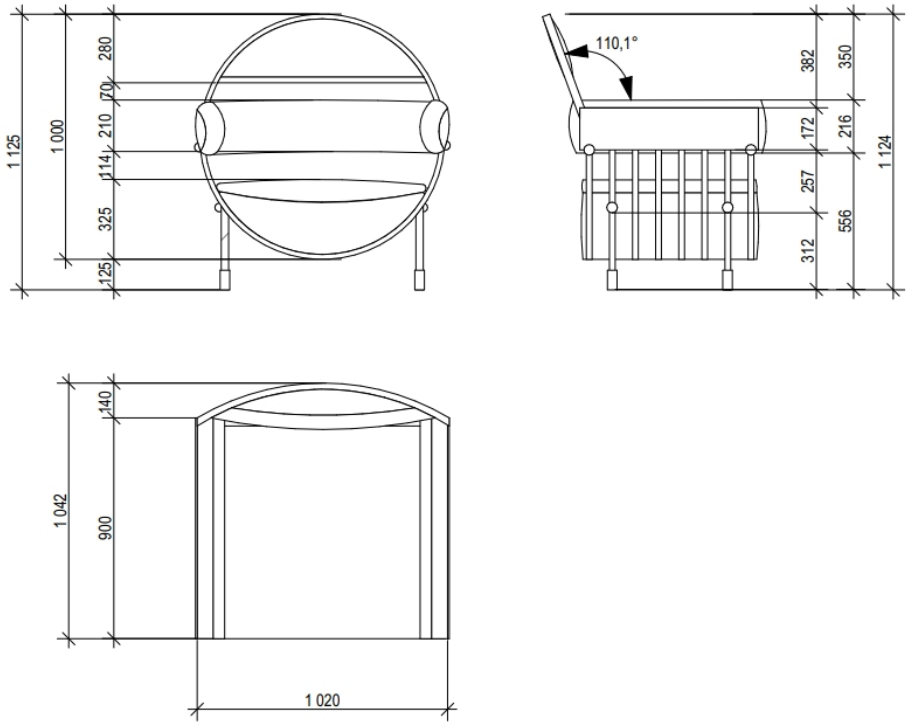

Рис. 5.1.4. Проекції розробленого авторського крісла (розроблено автором)

5.2. Ергономічні та конструктивні характеристики об’єкту

Розроблене крісло для дитячої художньої школи повинно поєднувати сучасну ергономіку, конструктивну надійність та естетичну привабливість. Воно призначене для зони відпочинку та очікування виставкової зали, де забезпечується комфортне короткочасне сидіння для дітей і відвідувачів. У цьому розділі

представлені основні вимоги до крісла, технічні та ергономічні характеристики, а також послідовність його виготовлення.

Основні вимоги до крісла

Ергономіка:

- забезпечити підтримку попереку (лордозу);
- регульована висота сидіння;
- правильний кут між стегном і гомілкою ~90°;
- достатня глибина сидіння (щоб край не тиснув під коліно);
- регульована спинка (нахил/висота);
- можливість підлокітників (для зняття навантаження з плечей)

Технічні:

- якісна фурнітура та з'єднання
- достатня міцність і довговічність
- відповідність навантаженню (норма ваги)
- плавний механізм регулювання
- мобільність за потреби (колеса / фіксатори)

Санітарні вимоги:

- безпечні і нетоксичні матеріали;
- поверхні легко чистяться;
- відсутність гострих кутів і травмонебезпечних елементів;
- стійка конструкція (не перекидається)

Естетичні:

- відповідність стилю інтер'єру
- гармонійна колірна гамма
- тактильна приємність матеріалів
- візуальна легкість / пропорційність форми

Процес виготовлення крісла

1. Проєктування та креслення

• Розробка концепту: визначення форми сидіння, кількості півкіл, висоти крісла, розмірів подушок та товщини металу.

• Креслення металоконструкції: створення детальних креслень усіх елементів півкіл для сидіння, каркасу ніжок та деталей механізму регулювання висоти.

• Вибір матеріалів: металеві труби або плоский профіль для півкіл (сталь або алюміній); металеві труби для ніжок із гвинтовим регулюванням або газліфтом.

2. Виготовлення металевої основи

• Виготовлення півкіл: елементи сидіння виготовляються за шаблоном або згинаються з металевого профілю.

• Згинання півкіл: при необхідності використовують трубогиб або вальцювальну машину для точного радіусу.

• Зварювання конструкції: півкруглі елементи з’єднуються між собою та з опорною рамою для ніжок. Важливо контролювати точність та рівність усіх швів.

• Обробка швів: шліфування та зачистка зварювальних швів для отримання гладкої поверхні.

3. Виготовлення ніжок з регулюванням висоти

• Вибір механізму: гвинтовий регульований механізм або телескопічна конструкція.

• Вирізка та зварювання: виготовлення труб та деталей механізму регулювання висоти.

• Перевірка роботи механізму: тестування легкості регулювання та стійкості ніжок.

• Встановлення опорних накладок: гумові або пластикові накладки для запобігання пошкодженню підлоги та забезпечення стійкості.

4. Виготовлення подушки сидіння

• Вибір матеріалу оббивки: тканина, натуральна або штучна шкіра.

• Вирізка підкладки: пінопласт або поролон відповідної товщини та форми півкіл.

• Обшивка тканиною: кріплення оббивки до пінопласту, пришивання декоративних швів або застібок для щільного прилягання тканини.

• Перевірка ергономіки та комфорту: контроль м’якості та щільності подушки, за необхідності додавання додаткового шару поролону.

5. Збірка крісла

• Монтаж подушки на металоконструкцію: подушка встановлюється або прикріплюється за допомогою липучок, шнурів або знімних кріплень.

• Прикріплення ніжок до основи: регульовані ніжки встановлюються на нижню раму, перевіряється стабільність конструкції.

• Фінальна перевірка: контроль висоти, стійкості та рівності сидіння; перевірка комфорту користування.

6. Фінішна обробка

• Покриття металу: порошкове фарбування, лакування або полірування.

• Перевірка деталей оббивки: контроль швів, натягу тканини та зовнішнього вигляду.

Контроль якості: перевірка роботи механізму регулювання висоти, міцності конструкції та відповідності кресленням. Посилання на Рис. 5.2.1., Рис. 5.2.2.

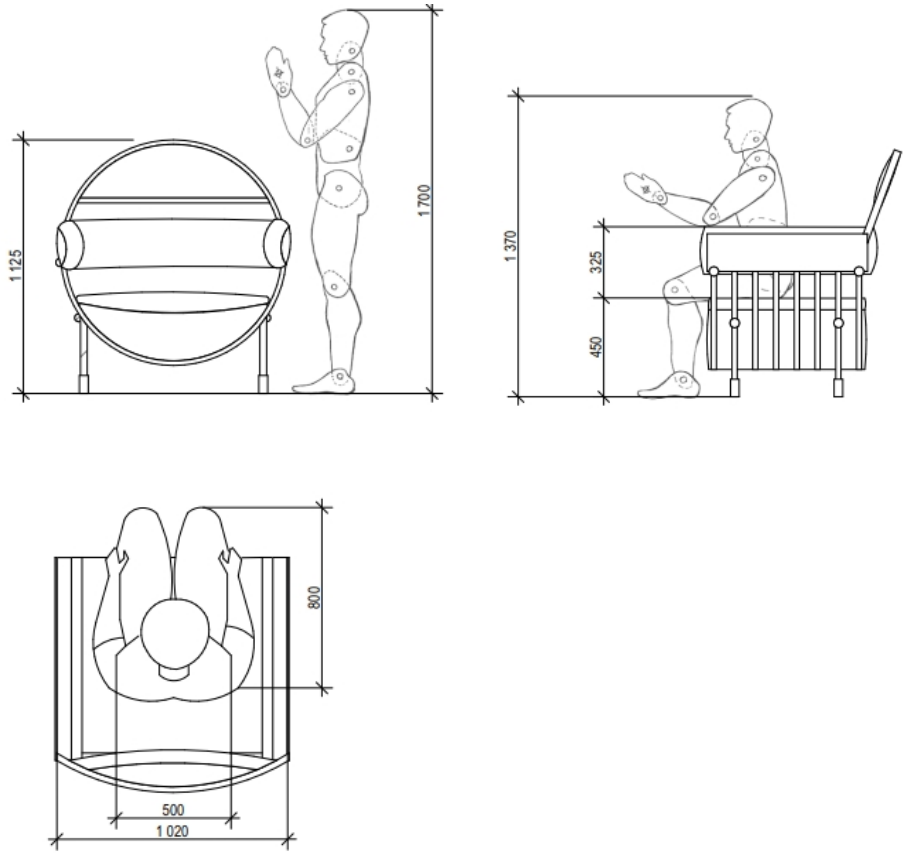

Рис. 5.2.1. Ергономіка розробленого авторського крісла (розроблено автором)

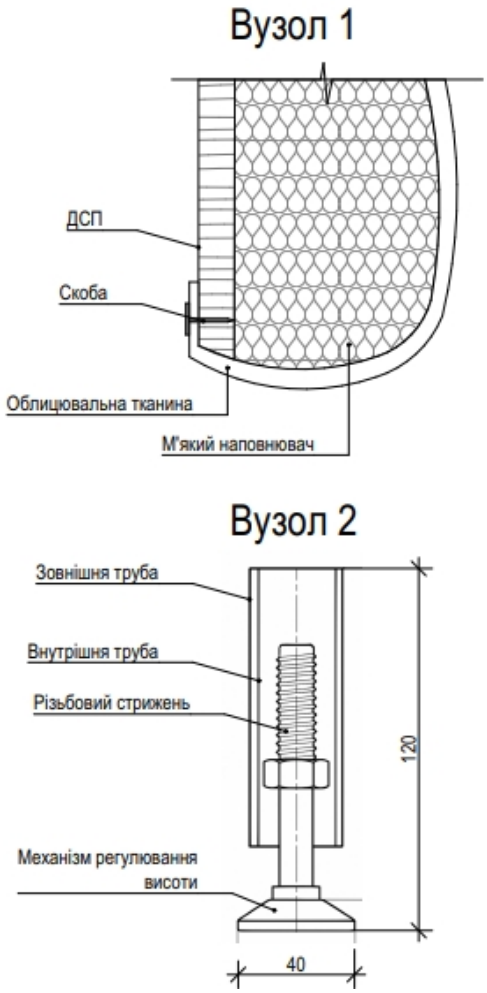

Рис. 5. 2.2. Конструктивні вузли та з’єднання

(розроблено автором)

Крісло відповідає нормам ергономіки: висоту сидіння можна регулювати, мінімальна висота – 300 мм, ширина – 1000 мм, глибина – 900 мм, висота разом зі спинкою – 1125 мм. Кут нахилу спинки становить 110°, що є оптимальним для цього типу крісел.

5.3. Колористичні та декоративні рішення обладнання інтер’єру

Форма крісло обрана як коло і півколо що створює цілісний і гармонійний образ. Акцентом є текстиль з принтом який був взяти з картини художника Ван гога.

Розробка крісла. Специфікація матеріалів

1. Оббивочний матеріал- меблевий велюр

Для обшивки виробу використано високоякісний меблевий велюр із коротким густим ворсом, який забезпечує приємні тактильні властивості та високу стійкість

до зношування. Щільність тканини коливається в межах 300–450 г/м², а показник зносостійкості за методикою Martindale складає 40 000–70 000 циклів. Завдяки поліестеровому складу матеріал зберігає форму, не піддається деформації та легко піддається догляду. Декоративний принт стійкий до стирання й зберігає чіткість при експлуатації.

2.Металевий каркас - сталь із порошковим покриттям

Каркас виготовлено з конструкційної сталі, елементи якої сформовано у вигляді дуг, що утворюють основу сидіння. Зварювальні шви оброблені для забезпечення точності складання та надійності конструкції. Порошкове покриття забезпечує захист від корозії та механічних пошкоджень, підвищуючи довговічність виробу.

3.Ніжки з регулюванням висот- сталь із регулювальними опорами

Металеві ніжки оснащено регулювальними опорами, що дозволяють компенсувати нерівності підлоги та коригувати висоту виробу в межах 10–20 мм. Основа опор виконана з гумових або поліуретанових матеріалів, що забезпечує стабільність та захист покриття підлоги від пошкоджень.

4.Декоративні елементи- латунні сфери

Латунні сфери застосовуються для приховування кріпильних вузлів між ніжками та підлокітниками. Латунь володіє високою корозійною стійкістю і підкреслює естетичну цінність виробу, створюючи контраст із металевим каркасом.

5.Подушка сидіння- пружний поролон із знімним чохлом

Сидіння виконано з високопружного поролону, посиленого м’яким шаром наповнювача для забезпечення оптимального комфорту та підтримки форми. Знімний чохол виготовлено з того ж матеріалу, що й оббивка, що спрощує догляд та очищення виробу.

Крісло розміщуватиметься у зоні виставкового холу як для зони відпочинку біля якого стоятиме невеличкий журнальний столик

Колористичні та психологічні рішення

Основний колір оббивки крісла - глибокий блакитно-синій, який виступає контрастним (комплементарним) до основного акцентного кольору школи -

помаранчевого. Невеликі вкраплення помаранчевого в принті тканини підтримують акцентний колір інтер'єру, створюючи зв'язок з іншими елементами школи та підкреслюючи єдність дизайну. Поєднання синього та помаранчевого забезпечує баланс між спокоєм і динамікою: синій колір сприяє зосередженню, заспокоює та формує відчуття стабільності й комфорту, а помаранчеві акценти додають енергії та стимулюють творчу активність. Таке колірне рішення підкреслює творчий характер простору, робить крісло помітним і впізнаваним елементом інтер'єру та створює гармонійну, психологічно комфортну атмосферу. Посилання на Рис. 5.3.1., Рис. 5.3.2

Рис. 5.3.1. Модель авторського крісла у перспективі

(розроблено автором)

Рис. 5.3.2. Крісло в інтер'єрі

(розроблено автором)

Таким чином, поєднання обраної форми крісла, високоякісних матеріалів та продуманого колірного рішення створює цілісний, гармонійний та естетично привабливий об’єкт. Форма крісла- коло та півколо, не лише підкреслює цілісність дизайну, а й забезпечує ергономічний комфорт та зручність для короткочасного сидіння, сприяючи природній підтримці тіла. Кольорова палітра гармонійно поєднує спокійний глибокий синій та акцентні помаранчеві деталі, створюючи психологічно комфортну атмосферу, що стимулює творчу активність учнів. Крісло не лише виконує функцію комфорту та відпочинку, а й стає акцентним елементом інтер’єру, який підтримує загальну концепцію простору художньої школи та гармонійно інтегрується в експозиційний простір.

ВИСНОВОК ПО РОЗДІЛУ V

У результаті проведеного аналізу існуючих меблів для дитячих художніх класів та порівняння їхніх ергономічних, функціональних і естетичних характеристик були визначені ключові вимоги до сучасного навчального простору. Меблі мають поєднувати ергономіку, безпечні та довговічні матеріали, функціональність і привабливий зовнішній вигляд, що забезпечує комфортне та безпечне перебування учнів під час навчання та відпочинку. На основі аналізу прототипів та історичних зразків дизайну була створена концепція крісла для зони виставкового холу, яке виступає акцентним елементом інтер’єру та одночасно забезпечує комфортне короткочасне сидіння для дітей і відвідувачів.

1. **Ергономічність та технічні характеристики:** Розроблене крісло відповідає технічним та ергономічним вимогам: регульована висота сидіння, оптимальний кут нахилу спинки, достатня глибина та ширина сидіння, зручні підлокітники.

2. **Матеріали та конструкція:** Металевий каркас з порошковим покриттям забезпечує міцність і стійкість конструкції, меблевий велюр підвищує тактильний комфорт, а декоративні латунні елементи додають естетичної привабливості та преміальності виробу.

3. **Колористичні рішення:** Основний колір оббивки - глибокий блакитно-синій - створює відчуття спокою та стабільності, а невеликі вкраплення помаранчевого підтримують загальну кольорову концепцію школи, стимулюють активність учнів та підкреслюють творчий характер простору.

4. **Функціональність і інтеграція в інтер'єр:** Крісло поєднує ергономіку, функціональність і естетику, органічно інтегруючись у загальну композицію школи. Воно забезпечує комфортний відпочинок, підтримку правильної посадки та слугує концептуальним акцентом інтер'єру.

5. **Психологічний та творчий вплив:** Дизайн крісла сприяє формуванню психологічно комфортної, збалансованої і творчої атмосфери, що підтримує загальну концепцію навчального простору та відповідає сучасним вимогам дитячої художньої освіти.

Таким чином, інтеграція ергономічної форми, якісних матеріалів, надійної конструкції та продуманої кольорової концепції дозволяє створити цілісний, функціональний та естетично привабливий об'єкт, який підвищує комфорт та мотивацію учнів, а також виступає акцентним елементом сучасного навчального середовища.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У ході магістерської роботи були отримані такі результати:

1. Проведений аналіз показав, що сучасні дитячі художні школи потребують поєднання естетики, функціональності та психологічного комфорту для ефективного навчального процесу.

2. Визначено основні чинники, що впливають на організацію навчального простору: ергономіка меблів, освітлення, зонування приміщень та інтеграція сучасного обладнання.

3. Досліджено історичні та сучасні тенденції розвитку інтер’єрів освітніх закладів, що дозволяє враховувати соціально-культурні та технологічні зміни при проєктуванні сучасного навчального середовища.

4. Сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення організації приміщень, включаючи оновлення меблів та обладнання відповідно до принципів ергономіки, функціональності та естетики.

5. Розроблено концепцію сучасного інтер’єру художньої школи, яка зберігає архітектурну стилістику будівлі та створює психологічно комфортне, мотивуюче та гнучке середовище для розвитку творчих здібностей дітей.

6. Створений авторський елемент меблювання (регульоване крісло для виставкового холу) підтверджує практичну цінність розроблених дизайнерських рішень та інтегрується в загальну концепцію навчального простору.

Отримані результати підтверджують актуальність дослідження та практичну значущість розроблених дизайнерських рішень для сучасних дитячих художніх шкіл, сприяючи створенню ергономічного, естетично виваженого та психологічно комфортного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Колосова Н. А., Ніколюк К. О. Дизайн як соціокультурний феномен: дизайн інтер'єру в дошкільному навчальному закладі / Н. А. Колосова, К. О. Ніколюк. – АРТ-простір, 2024. – № 1(4). – С. 209–210.
2. Пащенко Т. М., Сліпич О. О., Дремова І. Б. Будівельні конструкції: навч. посіб. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2015. – 310 с.
3. Бойко Х. С. Типи будинків та архітектурні конструкції: навч. посіб. – Львів: Львівська політехніка, 2012. – 194 с.
4. Слободянюк Т. П. Дитяча школа мистецтв в Україні: історія становлення: методична доповідь [Електронний ресурс] / Т. П. Слободянюк; КПНЗ «Хмільницька школа мистецтв». – Режим доступу: https://vseosvita.ua/library/embed/0100c57u-a037.docx.html
5. Франц Ціжек: Звільнення дитини, художник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://meredithsabbatical.blogspot.com/2010/03/franz-cizek-liberating-child-artist.html?m=1
6. Художня студія Лілії Степанової [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stepanova.studio
7. School of the Art Institute of Chicago LeRoy Neiman Center [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.buildordie.com/saic-leroy-neiman-center
8. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. – Київ: Мінрегіон, 2018
9. Новосельчук. Н. Є. Дизайн інтер'єру: навч. посіб. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2020. – 165 с. Новосельчук Н. Є. Дизайн інтер'єру: навч. посіб. – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2020. – 165 с.
10. Білодід Ю. М. Основи дизайну : навч. посіб. / Ю. М. Білодід, О. П. Поліщук. - К. : Парапан, 2004. - 240 с
11. Пащенко Т. М., Сліпич О. О., Дремова І. Б. Будівельні конструкції: навч. посіб. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2015. – 310 с.

12. Бойко Х. С. Типи будинків та архітектурні конструкції: навч. посіб. – Львів: Львівська політехніка, 2012. – 194 с.

13. Мельничук О. В. Дизайн та архітектура навчальних просторів: міжнародний досвід / О. В. Мельничук. – Вінниця: ВДТУ, 2020. – 305 с.

14. Нойферт П., Нефф Л. Проектування та будівництво. Будинок, квартира, сад: переклад із нім. – 3-е вид., пер. і доп. – М.: Архітектура С, 2010. Захаренко С. О. Особливості дизайну приміщень для навчальних процесів у ЗВО. – Львів: ЛНУ, 2021. – 245 с.

15. Захаренко С. О. Особливості дизайну приміщень для навчальних процесів у ЗВО. – Львів: ЛНУ, 2021. – 245 с.

16. Сьомка С. С. Ергономіка та ергодизайн: навч. посіб. – К.: НАКККіМ, 2017. – 604 с., іл.

17. Лінда С. М. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд / С. М. Лінда. – Л.: Навчальне видавництво, 2009. – 608 с.

18. Хавхун Г., Гук Л. Дизайн проєктування громадського інтер'єру: навч. посіб. – Київ: Університет «Україна», 2019. – 140 с.

19. Ярова Л. Ю. Освітлення та колір у навчальних інтер'єрах вищих навчальних закладів / Л. Ю. Ярова. – Харків: ХНУРЕ, 2019. – 295 с.

20. Кирилюк Л. В. Ергономічні та колористичні рішення в навчальних інтер'єрах / Л. В. Кирилюк. – Одеса: ОНАХТ, 2022. – 270 с.

21. Габрель Т., Ковальчук І. Тенденції штучного інтер'єрного освітлення 2020-х рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://demiurge.knukim.edu.ua/article/view/257483

22. Авраменко А. В. Дизайн інтер'єру школи мистецтв: кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра. – Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2020. – 56 с.

23. Li H. Research on Educational Space Design for Preschool Children / Journal of Theory and Practice of Social Science. – 2023. – Vol. 3, Issue 10–11.

24. Сєдак О. І., Запорожченко О. Ю. Колористика інтер'єру: навч. посіб. – НАУ, 2010.

25. Прокопович Т. Основи кольорознавства: навч. посіб. – Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. – 124 с.

26. Дейнека С. О., Шевченко І. М. Застосування натуральних матеріалів в інтер'єрах освітніх приміщень // Науковий вісник дизайну. – 2023. – Вип. 2. – С. 50–64.

27. Олійник О. П., Гнатюк Л. Р., Чернявський В. Г. Основи дизайну інтер'єру: навч. посіб. – Київ: НАУ, 2011. – 228 с.

28. Оленич О. В. Інклюзивний дизайн у навчальних приміщеннях: виклики та перспективи // Вісник архітектури та дизайну. – 2020. – № 3. – С. 40–55.

29. Сучасні тенденції в організації освітніх просторів: методичні рекомендації МОН України. – Київ: МОН України, 2021. – 92 с.

30. Демченко Є. Колороведення: про те, як працює колір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://archive.chytomo.com/news/kolorovedennya-yevgen-demchenko-pro-te-yak-pracyuye-kolir

31. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://econstruction.gov.ua/files/new_doc/30220822768055761 02/2023-01-24/fa9a3e00-5004-46db-8b8b-e6dea58ac5f9.pdf

32. ДБН В.2.2-3:2018. Заклади освіти. Будинки і споруди [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2018/08/DBN-V22-3-2018.pdf

33. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/Zmina1-DBN-V_2_2-40-2018.pdf

34. ДСТУ Б EN 1176-1:2017. Безпека дитячих ігрових майданчиків [Електронний ресурс]. – Київ: ДП "УкрНДНЦ", 2017. – Режим доступу: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=88706

35. ДСТУ EN ISO 9241-210:2022. Ергономіка взаємодії людина–система. Частина 210. Проєктування з урахуванням ергономіки. – К.: ДП «УкрНДНЦ», 2022. – 44 с.

36. ДСТУ EN 13501-1:2016. Пожежна класифікація будівельних виробів і будівельних конструкцій. Частина 1. Класифікація за результатами випробувань щодо реакції на вогонь. – К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 28 с.

37. ДСТУ 7251:2011. Дизайн і ергономіка. Вимоги дизайну та ергономіки. Номенклатура та порядок вибору [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=54633

38. Міністерство охорони здоров'я України. Наказ № 2205 від 25.09.2020 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» // Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за № 1111/35394. – К., 2020.

39. Державні санітарні правила і норми. ДСанПіН 5.5.2.008-01. Влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організація навчально-виховного процесу. – К., 2001.

40. ДСТУ 8604:2015. Дизайн і ергономіка. Робоче місце для виконання робіт у положенні сидячи. Загальні ергономічні вимоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://online.budstandart.com/ru/catalog/doc-page?id_doc=71028

41. ДСТУ 7950:2015. Дизайн і ергономіка. Робоче місце під час виконання робіт стоячи. Загальні ергономічні вимоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=66665

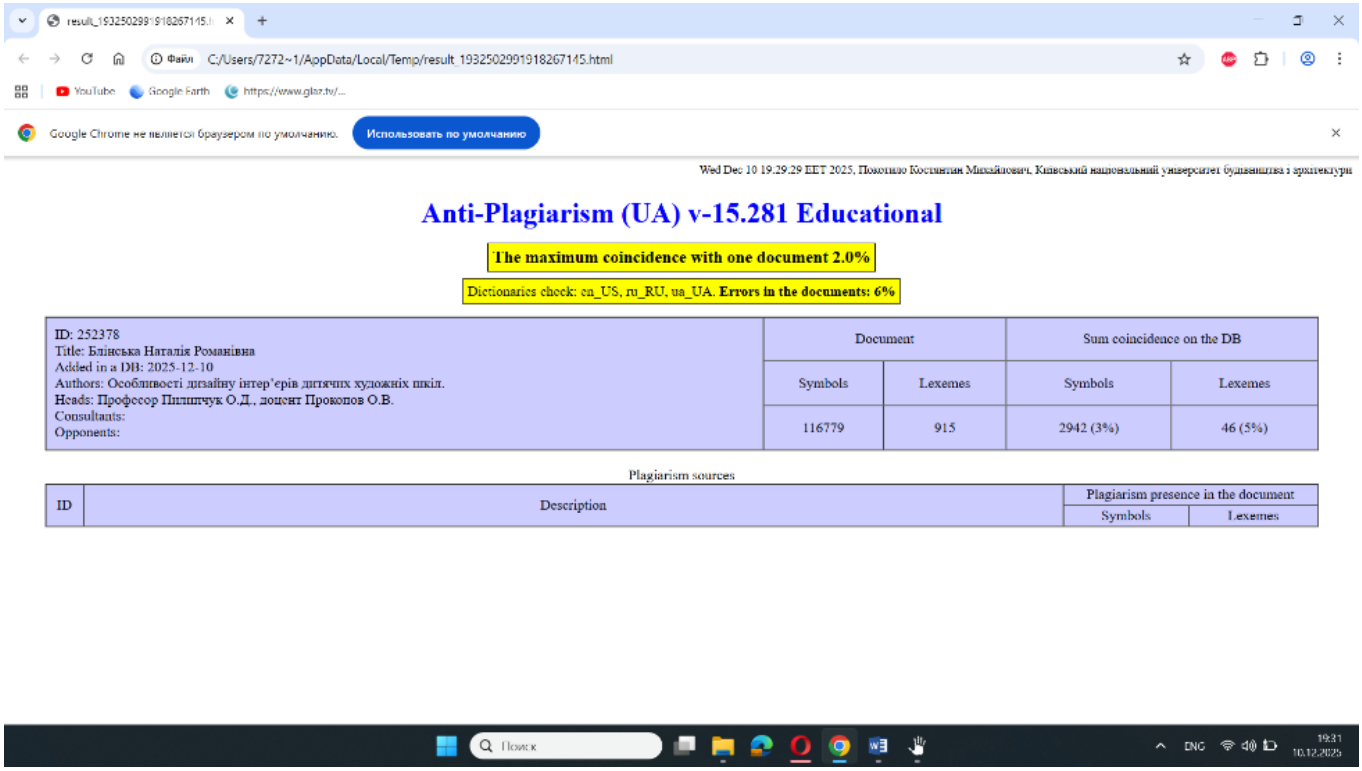
ДОДАТКИ

1. Блінська Н.Р., Пилипчук О.Д. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ. Програма та тези доповідей. Архітектура, Будівництво, Дизайн: Виробництво, Інформатизація, Менеджмент: Міжнародний науково-технічний форум (24-25 листопада 2025 р., м. Київ). Київ: Видавництво Ліра-К, 2025. С.409-410.

2. Блінська Н.Р., Пилипчук О.Д. КОЛІРНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ. Програма та тези доповідей. Архітектура, Будівництво, Дизайн: Виробництво, Інформатизація, Менеджмент: Міжнародний науково-технічний форум (24-25 листопада 2025 р., м. Київ). Київ: Видавництво Ліра-К, 2025. С.407-408.

2. Звіт перевірки на плагіат

Google Chrome не является браузером по умолчанию. Использовать по умолчанию

Wed Dec 10 19:29:29 EET 2025, Пономаренко Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism (UA) v-15.281 Educational

The maximum coincidence with one document 2.0%

Dictionaries check: en_US, ru_RU, ua_UA. **Errors in the documents: 6%**

ID: 252378 Title: Блінська Наталія Романівна Added in a DB: 2025-12-10 Authors: Особливості дизайну інтер'єрів дитячих художніх шкіл. Heads: Професор Пилипчук О.Д., доцент Прокопов О.В. Consultants: Opponents:	Document		Sum coincidence on the DB	
	Symbols	Lexemes	Symbols	Lexemes
	116779	915	2942 (3%)	46 (5%)

Plagiarism sources

ID	Description	Plagiarism presence in the document	
		Symbols	Lexemes